47ՐԴ ՏԱՐԻ ԹԻՒ 852 Կ. ՊՈԼԻՍ ԵՐԵՔՇԱԲԹԻ 6/19 ԱՊՐԻԼ 1904 2 ՍԵՊՏԷՄԲԵՐ 1322 — 6 ՆԻՍԱՆ 1320

Journal Arménien
MANZOUMÉ-I-EFKIAR
Grand' Rue de la S-Porte,
CONSTANTINOPLE

ՏԷՐ ԵՒ ՏՆՕՐԷՆ
ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ Ֆ. ԳԱՅՍԷՐԵԱՆ
ՈՐՈՒ ԿՈՒՂՂՈՒԹԻՒՆ ԱՄԷՆ ՏԵՍԱԿ ԳՐՈՒԹԻՒՆ

ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
38, Գալաթիոյ մասրաէ, 38

Խմբագրութեան ուղղուած գրութիւններ եւ չեն տրուիր։

Մանզումէի Էֆքիար

ՀԱՅԱԹԵՐԹ ԱՌԱՒՕՏԵԱՆ

ԱԶԳԱՅԻՆ, ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ, ԳՐԱԿԱՆ, ԳԻՏԱԿԱՆ ԵՒ ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ

منظومهٔ افكار
ارمنجه يوى وسياسى غزتەدر
صاحب امتيازى : اوهانس فريد
اداره خانەسى : باب عالى جادەسنده نومرو ۳۸

ԱԶԱԾԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

	Տարեկան	Վեցամեայ
Պոլսոյ համար	80 ղր.	50 ղր.
Գաւառներու համար	108 »	60 »
Արտասահմանի համար	25 ֆր.	13 ֆր.

ՑԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԵԱՆ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐ
Մէկ անգամի համար, տողը 5 ղրուշ։
Մէկ անգամէ աւելի տպուելոյն համար մասնաւոր պայմաններ։

10 ՓԱՐԱ — ՊԱՏԳԵՐԱԶԱՐԴ "ՄԱՆԶՈՒՄԷ,, ԿԸ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԻ ԱՄԷՆ ՕՐ ԱՐՇԱԼՈՅՍԻՆ — 10 ՓԱՐԱ

ԺԻՐԱՑԻ ՇԻՐԱԿԱՑԻԻ ԹԱՐԳՄԱՆՈՒԹԻՒՆԸ
ՆՈՐ ԹԵՍԹՕՆ "ՄԱՆԶՈՒՄԷ,,Ի

ԼԱ ԲԷ ՓՈՂՈՑԻՆ ՈՃԻՐԸ, որ ա՛նքան հետաքրքրութեամբ կարդացուեցաւ ՄԱՆԶՈՒՄԷԻ ընթերցողներուն կողմէ, վաղը կ'աւարտի և Եշ. օր կ'սկսինք հրատարակել խիստ հետաքրքրաշարժ և ամենանոր վէպ մը,

ԴԱՆԲԼ ՓՈՂՈՑԻՆ ՈՃԻՐԸ

զոր պիտի թարգմանէ ծանօթ թարգմանիչ

ԺԻՐԱՑԻ ՇԻՐԱԿԱՑԻ

Արհաւիրալից տագամ մը, ուր տեսարան կուգան Բարիզի մութ խաւերուն ամէնէն սոսկալի չարագործները և զանոնք հալածող ֆրանսացի ամէնէն նրբամիտ ոստիկանները։ Այս նոր վէպը իր տեսարաններուն յարափոփոխ հանգամանքովը և իր հիւսուածքին նշանաւոր ճարտարութեամբը առաջին տեղը կը գրաւէ այն հռչակաւոր և յուզմունքալից վէպերուն մէջ, որոնք գրուած են Բարիզի գաղանիքներուն վրայ։ Վէպին հերոսները, նախկին թիատրական, զարհուրելի ոճիր մը կը գործեն խօլ յանդգնութեամբ, զոր ամէնէն ճարտար պաշտօնեաներու ձեռքով կը սկսի հետապնդել Արդարութիւնը։ Կռիւը անհաւասար է, վասն զի վերջինները, իբրեւ օրէնքի ներկայացուցիչ, կը վայելեն ամէն առաւելութիւն, որոնց պէտք ունին Բարիզեան ընկերութիւնը փրկելու համար ահռելի ոճրագործներէ, մինչ առաջինները ուրիշ միջոց չունին բայց եթէ իրենց հնարամտութիւնը, յանդգնութիւնը։ Բանիկս յաղթելու վրայ, բայց միշտ փրկած են իրենց կայութիւնը, կավրոշի մը անսպառելի ճարտարութեան շնորհիւ։ «Ֆիֆի Վօլարի» նկարագիրը ամենանշոյր հրապոյր մը կուտայ այս օ՛րքան հետաքրքրաշարժ նոյնքան սրատոյզ առասին։ Ուրեմն,

ՅԱՌԱՋԻԿԱՅ ՀԻՆԳՇԱԲԹԻ ՕՐ
"ՄԱՆԶՈՒՄԷ,,Ի ՆՈՐ ԹԵՐԹՕՆԸ
ԴԱՆԲԼ ՓՈՂՈՑԻՆ ՈՃԻՐԸ

ՊԱՐԶԱՍԻՐՈՒԹԻՒՆ
ԱՊՐԻՆՔ
ԱՆՍԵԹԵԼԻՔ ԵՒ ԲՆԱԿԱՆ ԿԵՐՊՈՎ

Թերթերու սիւնակներու մէջ շատ անգամներ գրուած են հագուստի պարզութեան մասին որ նուազ կարեւոր չէ, սակայն պէտք է գիտնալ որ խօսուածքի, քալուածքի տեսակ տեսակ բնաւկանէ դուրս եղած ձեւերը ա՛լ աւելի ծաղրելի կը դարձնեն մեզ։

Ինչ հարկ տան մէջ ուրիշ կերպ՝ իսկ ուրիշներու դէմ տարբեր ձեւեր առնել։ Հագուստի մը վրայ անպատշաճ գոյնով ժապաւէն մը զետեղելու կը նմանի այս։ Ինչպէս որ մեր աչքին աղէկ երեւելով, կը դնենք այդ ժապաւէնը, նոյնպէս ալ կարծելով որ ա՛լ աւելի հաճելի կ'ըլլանք, կը սկսինք նոր նոր հակաբնական ձեւեր առնել օտարներու ներկայութեան. ըլլայ խօսուածքի, ըլլայ քալուածքի, նոյն իսկ ուտելու առեն։ Կարծել որ այս կարկատանը զոր մենք մեր ձեւերուն վրայ կը դնենք, յայտնի չըլլար, անմտութիւն չէ՞ միթէ։

Ոմանց լեզուները տեսակ տեսակ ձեւեր կ'առնեն խօսելու առեն, ձայները կը փոխուին, կը նրբանան, փափկացնելու համար խօսակցութեան կերպը. տարօրինակ շարժումներով քալուածքներ կը տեսնուին յաճախ մեր աչքին, ըլլայ տուներու, ըլլայ փողոցներու մէջ։

Ինչ են այս բոլորին պատճառները։ — Որովհետեւ այնքան կը սիրենք սեթեւեթը, պչրանքը, որ, չի գոհանալով մեր հագուստներուն վրայ ըրած թեթեւ զարդերով, կ'աւելցնենք զանոնք մեր շարժուձեւերուն վրայ ալ։ Մենք մեզի հաւանցնելու համար այդ տեսակ դիմումներ պէտք չէ որ սակայն ընենք, որովհետեւ սխալ են այս մտածումները։ Բնականէ դուրս, ընդհանուր ու սովորական չեղող երեւոյթներ առնելը՝ երբեք հաճելի չեն եղած ու չեն կրնար ըլլալ։

Ուշագրաւ է սակայն թէ՝ ինքզինքը հանեցնելու կամ ուրիշի մը համակրութիւնը չտեսնելու մտքով չէ միայն որ այս միջոցներուն դիմում կ'ընէ մարդ. շատ անգամ ներկաներէն ա՛լ աւելի բարձր դիրք մը ցոյց տալու, անոնց յարգանքը ապահովելու փառասիրական ձգտումն է որ անանձնայատուկ ձիրք մը ցուցնելու զանազանուելու ճիգեր ընել կուտայ։ Մեր մտքերը այնքան թեթեւ, մեր զաղափարները ա՛յնքան անձուկ են որ, այս տեսակ սին մտածումներ կ'ունենանք և կը գործադրե՛նք ալ առանց քաշուելու։ Անկարելի է որ ո և է պարագայի մէջ չմտանուին այս կեղծ ձեւերը. չէ՞ մի որ մարդուս իր սովորական ու սեփական ընթացքը միշտ կրնայ նշմարուիլ այս առժամեայ ձեւերուն տակ։

Շատ անգամ մենք մեր տուներու մէջ այն տեսակ վարմունք մը կ'ունենանք որ, կը ստիպուինք փոխելու ջանալ օտարին քով։ Ինչո՞ւ սակայն։ Չէ՞ մի որ մարդ ի՛նչ բանի վարժուած ըլլայ, նոյնը կը մնայ։ Տան մէջ անվոյթ դտնուիլ քաղաքավարական ձեւերու, մեր ժամերը անցընել ուղեղ վարմունքներով, իսկ օտարի ներկայութեան մեր ունակութիւնները սրբագրել ջանալ, դժուար կացութիւն։ Արդէն իսկ պէտք է ունենանք այն տեսակ վարմունք մը՝ զոր ուրիշի ներկայութեան փոխելու պէտք չգտանք. կրթութեան պայմաններու միջոց հոգ տանինք. հոգ չէ թէ արժանիք չունեցողն ալ ունեցողին հաւասար յարգելու սխալը! դործենք երբեմն. ահա այն ատեն մեր վարմունքին մէջ փոփոխական ըլլալու, սեթեւեթեալ ձեւեր փնտռելու պէտք չենք ունենար։

Արդարեւ անուրանալի է թէ մարդ երբեմն կը գտնուի այնպիսի անձնաւորութեան մը դէմ, որուն անձնական արժանիքը, ընկերական դիրքը անանկ պատկառանք մը կ'ազդեն որ, անոր ներկայութեան՝ աւելի ինքնամոռ, աւելի զգուշաւոր ու յարգական վիճակի մէջ դտնուելու կը պարտաւորին մարդս, բայց այս պարագային իսկ բնաւ չեն արդարանար ու ծաղրելի ըլլալէ չեն դադրիր սեթեւեթեալ ու հակաբնական ձեւակերպութիւնները։

Երբեմն հայերէն խօսուածքներ կ'ըլլան, հայե՞րէն է թէ դաղիերէն, չես կրնար զանազանել։ Լեզուները այնպէս մը կը դատնան բերաններու մէջ, ձայները ու հնչումները այնպէս կը փոխուին՝ որ առաջին անգամ մեր ականջը հասնելնուն՝ դիտելի չըլլար հասկընալ խօսուածքին ի՞նչ լեզու ըլլալը։ Երբեմն այս ունակութիւնը այն աստիճան առաջ կը տարուի որ, բոլորովին ծաղրելի կ'ըլլայ. իրենց տան մէջ մեծ քանակութեամբ փոշիներու կարեւորութիւն չտուող երբեմն անձեր, ուրիշ տեղ, օտարներու քով, ատոր մէկ հիւլէին իսկ ծայր ատիճան զգուշութիւն ցոյց կուտան, իբր թէ միքրոպներէ խիստ կը վախնան։

Նմանօրինակ ծաղրելի ձեւեր կը տեսնուին յաճախ հրաւէրի և այցելութեանց առթիւ, հրամցուած ուտելիքներու, ներկայացուած անուշեղէններու կամ ըմպելիներու մասին. «ոչ մի՛ ստիպէք, խնդրեմ, երբէք չեմ վարժուած խմելու, հաւատացէք եթէ առնեմ ձեր սուրճը, անհանգիստ կ'ըլլամ, ստամոքս կը խանգարուի»։ Այս խօսքերը կրնան ըլլալ երբեմն ճիշդ և անանկելի, բայց երբեմն կը լծուին այնպիսի անձերու կողմէ, որոնք զուտ ձեւի համար է որ կ'ընեն, աւելի նրբացած, փափկացած երեւոյթ մը տալով իրենց, անշուշտ անձնագովութեան ոգիի մը, փառասիրութեան գոհացում մը դանելով։

Անտարակոյս ոչ սեթեւեթեալ ձեւեր առաւելապէս իգական սեռի վրայ կը տեսնուին, անշուշտ ցաւալի է այս։

Թեթեւամիտ կիներ ու քիչ մը դրպրոց տեսած աղջիկներ պրթռուած ելլալու յատկանիշը կը դաւանին այս անհաճոյ ու ծաղրելի վարմունքը. ալ ձեւերու տեսակը փնտռէ անոնց քով։ Ինքզինքը ցուցադրելու այս կերպը չի՛ նմանիր այն միջոցին՝ որով չատեր իրենց նիւթական տկար դիրքը ծածկել կը ջանան, տարողութենէ վեր արդուարդերով պչրելով։

Արդարեւ շատ մարդիկ իրենց քրսակի թեթեւութիւնը միշտ արտաքին երեւոյթով ծանրացնելու կը հետամտին, նոյնպէս նաեւ հակաբնական երեւոյթներ առնող կին մը կամ աղջիկ մը, հաստատելու հարկ չի մնար թէ, ուրիշ արժանիքի պակասութիւնը լեցընելու կը միտի։ Ինչպէս հագուստն ու կապուստը քսակի ծանրութիւն չի տալէ զատ նոյն իսկ կը մանկացնեն՝ նմանապէս արտաքին թեթեւ ձեւերու զբաղումը յայտնի է թէ միշտ թեթեւ կը պակէ միտքը։

Մը բարեկամը պիտի համարձակէր ուզղել մեզ մեր այս թերութեանց մէջ, ա՞վ պիտի ուզէր մեր երեսն ի վար իր անհաճութիւնը յայտնել, եթէ երբեք մեր մայրերը կուրօրէն չապրին ու չուզղեն իրենց զաւակները անոնց այս տգեղ ձեւերուն մէջ։ Ուրախալի է որ սակայն այս պարտականութիւնը կատարող մայրեր ալ կը տեսնուին երբեմն, օրինակելի մայրեր։

Անսեթեւեթ, պարզ ու բնական ըլլանք մեր ձեւերուն մէջ, կանանց զարդն ու գեղեցկութիւնը կազմող բարեմասնութիւններուն գլխաւորն է այս, որ ամէն տեղ ու ամէնէն աւելի կը փնտռուի. այսպէս ապրելու մէջ այն տեսակ հաճոյք մը, սրտի ու մտքի հանդարտութիւն մը կայ՝ որուն վայելքը չատ մը վայելքներէ գերազանց է. այս կերպով ոչ միայն աւելի համակրելի ու սիրելի պիտի ըլլանք, այլ ուրիշներուն համարումն ալ պիտի չատնինք, որովհետեւ որոշ և հաստատ նրկարագիր մը, սրտի պարզութիւն մը ցուցուցած կ'ըլլանք, քանի որ արտաքինը միշտ ներքինին հայելին է, ու ներքինը կը կարդացուի չատ անգամ արտաքին շարժուձեւերու վրայ։

ԱՍՏՂԻԿ ԱՆՊԱՐԺԵԱՆ

ՊԱՐԶ ԽՕՍՔԵՐ
"ՓՈՐԵՐՆԻԴ ԿՇՏԱՑՈՒՑԷՔ, ՏԻԿԻՆՆԵ՛Ր,,

Այո՛, այսպէս ըսեր է պատկառելի քահանայ մը, եկեղեցիի մը մէջ, ՝քանի մը աղնուազարմ տիկիններու, որոնց փափուկ ստամոքսը չէր կրցած իր պահանջքը յետաձգել մինչեւ նուիրական արարողութիւններուն վերջանալը։ Եւ հացի կամ փակեղի տեղ, որ աւագ օրերուն մեծ սպառում ունի մեր եկեղեցեաց մէջ, ալեփառ քահանան մեծարեր է առատ նշխարք։

—Փորերնիդ կշտացուցէք, տիկիններ՛։

Բրիտանէութեան առաջին դարերուն, հաւատացեալները կը հաղորդուէին ամէն պատարագի։ Բայց յետոյ, յարմար դատուեցաւ նշխարք բաժնել իբրեւ մասնակցութիւն Հաղորդութեան։ Մեր երանելի հայրերը կրնային մտածել որ այս նշխարքը օր մը, եկեղեցիի մէջ, պիտի ծառայէր ազնուական տիկիններուն փորը կշտացնելու, իբրեւ փոկեղէն ազնուական մէկ տեսակը։ Մտածեցէք։ Բահանաներ ունինք որ Եկեղեցւոյ օրէնքներուն ջերմ նախանձախնդիր կը ձեւանան և արգելք կը յարուցանեն երբ իր երիկէն լղճած կամ խոշտանգուած աղքատիկ կին մը՝ է որ ընտանեկան նոր բոյն մը կազմակերպել կ'ուզէ, բայց ամէն նախանձախնդրութիւն կը մոռնան ազնուազարմ տիկիններու առջեւ, ու եկեղեցական իրերու մասին այսքան թեթեւ վերաբերում մը, յարգանքի պակասութիւն մը ցոյց կուտան։ Ինչ հակասութիւն է այս։ Եւ այն բարեպաշտ անձը, որ Աստուծոյ տաճարին մէջ կը տեսնէ կնամեծարութեան այս նորօրինակ ձեւը, աւագ երէցի մը կողմէ մտածուած, ինչպէս կ'ուզէք որ չդայրանայ և եկեղեցիէն դուրս չելնէ, իր ականջներուն մէջ ունենալով սա խօսքերուն բովանդակ գայթակղութիւնը.

—Փորերնիդ կշտացուցէք, տիկիններ՛։

ՍԻՄԷՈՆ ՄԵՐՈՒՆԻ

ԱՇԽԱՐՀԱԲԱՐ ՇԱՐԱԿԱՆ

Հաւատացեալներէն չատեր չեն գիտեր եկեղեցիներու մէջ երգուած Շարականներուն իմաստը։ ԱՇԽԱՐՀԱԲԱՐ ՇԱՐԱԿԱՆը որ թերթիս աւագ-խմբագիր Երուանդ Տ. Անդրէասեանի աշխատասիրութիւնն է, փուքայ այս պէտքը լրացընել։ Կը ծախուի բոլոր Հայ Գրավաճառներու քով։

ԳԻՆ 5 ԴԱՀԵԿԱՆ
Գաւառներու համար 6 դահեկան

ԱՐՏԱՔԻՆ
ՊԱՏԵՐԱԶՄԸ
ՌՈՒՍ ԶՐԱՀԱՒՈՐ ՄԸ ԸՆԿՆՄԱԾ
ՄԱՀ ԾՈՎԱԿԱԼ ՄԱՔԱՐՈՎԻ
ԲՈԼՈՐ ՆԱՒԱՁՆԵՐԸ ԽԵՂԴՈՒԱԾ
ՁԱԿԱՏԱՄԱՐՏԻ ՎԱՅԹԷՆ ԼՈՒՐԵՐ
ԱԿԱԶԱՆՆԵՍԻ ՊԱՏՄՈՒԹԻՒՆ

(Նորոյական վերջին թղթաբերով առնուած թերթերեն։ Դեպքերը պատմուած իրենց կանոնաւորութեամբ եւ շարունակաբար)։

ԲԱՐԻԶ, Ապրիլ 14.— Բորթ Արթուրի Ռուսական նաւատորմին մէջ, նէն գեղեցիկ զրահաւորներէն մին ընկղմած անծանօթ թորփիլի մը կողմէ, Ռուսիոյ նաւային ուժերուն վերին հրամատարը մեռած, Սիրիլ մեծ դուքսը վիրաւորուած. հարիւրաւոր դիակներ, խղդուածներ և անհետ եղածներ, ահա ա՛յն ցաւալի լուրը զոր հեռագիրը երեկ մեզի բերաւ պատերազմի թատրէն։

Ահա հեռագիրները իրենց կարգաւ.—

ԲԵԹԵՐՍԹՈՒՐԳ, Ապրիլ 13.— Ահռելի աղէտք մը առաջ եկաւ Բորթ Արթուրի մէջ. Բեթրոբաւլովսկ զրահաւորը ականի մը զարնուեցաւ և ընկղմեցաւ ծովակալ Մաքարովի հետ, որ մեռաւ։ Մեծ դուքս Սիրիլ Վլադիմիրովիչ, որ զրահաւորին մէջ էր, ծանրապէս վիրաւորուեցաւ, բայց կրցաւ հրաշքով ազատուիլ։ Նաւաղները և սպայակոյտը ծովամոյն եղան։ Քանի չափ մարդիկ միայն ազատուեցան։

Աղէտքը տեղի ունեցաւ այս առաւօտ, կանուխ։

Այս ցաւալի հեռագիրէն վերջ, զոր Ամանաս Հալաս հաղորդեց, եկաւ ուրիշ հեռագիր մը որ նոր մանրամասնութիւններ կը պարունակէր։

Ահա այդ հեռագիրը.—

ԲԵԹԵՐՍԹՈՒՐԳ, Ապրիլ 13.— Ծովակալ Մաքարով խղդուեցաւ Բեթրոբաւլովսկ ռուս զրահաւորին նաւաբեկութեան միջոցին, Բորթ Արթուրի առջեւ։

Աղէտքը ամենամեծ սարսափ առաջ բերաւ։

Կ'ենթադրուի թէ զրահաւորը թորփիլի մը կողմէ ականի մը զարնուեցաւ և ընկղմեցաւ ծովակալ Մաքարովի հետ, որ մեռաւ։ Մեծ դուքս Սիրիլ Վլադիմիրովիչ, որ զրահաւորին մէջ էր, ծանրապէս վիրաւորուեցաւ, բայց կրցաւ հրաշքով ազատուիլ։ Նաւաղները և սպայակոյտը ծովամոյն եղան։ Քանի չափ մարդիկ միայն ազատուեցան։

Աղէտքը տեղի ունեցաւ այս առաւօտ, կանուխ։

Այս ցաւալի հեռագիրէն վերջ, զոր Ամանաս Հալաս հաղորդեց, եկաւ ուրիշ հեռագիր մը որ նոր մանրամասնութիւններ կը պարունակէր։

Ահա այդ հեռագիրը.—

ԲԵԹԵՐՍԹՈՒՐԳ, Ապրիլ 13.— Ծովակալ Մաքարով խղդուեցաւ Բեթրոբաւլովսկ ռուս զրահաւորին նաւաբեկութեան միջոցին, Բորթ Արթուրի առջեւ։

Աղէտքը ամենամեծ սարսափ առաջ բերաւ։

Կ'ենթադրուի թէ զրահաւորը թորփիլի մը կողմէ ականի մը զարնուեցաւ և ընկղմեցաւ ծովակալ Մաքարովի հետ, որ մեռաւ։ Մեծ դուքս Սիրիլ Վլադիմիրովիչ, որ զրահաւորին մէջ էր, ծանրապէս վիրաւորուեցաւ, բայց կրցաւ հրաշքով ազատուիլ։ Նաւաղները և սպայակոյտը ծովամոյն եղան։ Քանի չափ մարդիկ միայն ազատուեցան։

Աղէտքը տեղի ունեցաւ այս առաւօտ, կանուխ։

Այս ցաւալի հեռագիրէն վերջ, զոր Ամանաս Հալաս հաղորդեց, եկաւ ուրիշ հեռագիր մը որ նոր մանրամասնութիւններ կը պարունակէր։

Ահա այդ հեռագիրը.—

ԲԵԹԵՐՍԹՈՒՐԳ, Ապրիլ 13.— Ծովակալ Մաքարով խղդուեցաւ Բեթրոբաւլովսկ ռուս զրահաւորին նաւաբեկութեան միջոցին, Բորթ Արթուրի առջեւ։

Աղէտքը ամենամեծ սարսափ առաջ բերաւ։

Կ'ենթադրուի թէ զրահաւորը թորփ-

«ՄԱՆԶՈՒՄԷ»Ի ԹԵՐԹՕՆԸ 39

ԳԱՍՊԻՐ

ՈՍԿԻՆԵՐՈՒ ՃԱՄԲՈՒՆ
ՎՐԱՑ

ԶԷՊ
ՏԵՂԵԿԱՏՆԵՐԸ ՆՏԱՆԵՍԱՆ ԿՏԱՆԷՔ

ԱՌԱՋԻՆ ՄԱՍ

Ս.

Կայծակեանի ու Կէկէկուառի իրարանցումները սակայն կանխահաս էին. Պարգեւեաններու բնակարանին մէջ ո՛և է լուրջ ու վերջնական ձեռնարկ չկար դեռ Նուարդը Հրաչեայի հետ ամուսնացնելու համար։ Երիտասարդը երկրորդ այցելութիւն մը եւս առած ու առաջին տեսակցութեանը չափ նրպաստաւոր ապաւորութիւն թողած էր թէեւ տիկին ու օրիորդ Պարգեւեանի վրայ, բայց ո՛չ մայրը ո՛չ ալ աղջիկը ամուսնական թեկնածուի մը վերջնական հանգամանքը ընծայած էին անոր։ Իրենց համար արժանաւոր, բարեկիրթ ու դաստիարակուած երիտասարդ մը էր Հրաչեայ, օժտուած՝ տիպար ամուսինի մը ամէն առաւելութիւններով և սակայն Նուարդի հետ նշանուելու համար քննութեան խիստ բոլէ մը պէտք էր անցնէր։

Պարգեւեան ընտանիքին երեք անդամներն ալ տարբեր կարծիքներ ունէին ամուսնական այս խնդրին առթիւ։ Սիմոն էֆ. ամէն պարագայի մէջ Կէկէկուառն հեռու մնալու կուսակից էր և հիմա որ Հրաչեայի նման արժանաւոր երիտասարդ մը ձեռք անցուցած էրք անձայն անձուն՝ անոր բարքերը կ'ուսումնասիրէր, ապագայ փեսացուի տեսակէտէն։

Հասառուն թէեւ դործի մասին կարող ու ձեռնհաս վարիչ մ'էր, սակայն տնական խնդիրներու մէջ առաջնութիւնը միշտ տիկինին կը վիճակուէր, որ կրցած էր տիրապետել ամուսնոյն վրայ ու իր կարծիքը առաջ քշել ամէն առթիւ։ Եւ տիկինը գիտնալով հանդերձ Կէկէկուառի թեթեւաոլիկ բրնաւորութիւնն ու աններելի թերութիւնները, միշտ կը նախընտրէր զայն՝ անծանօթ օտարականէ մը, որուն ո՛չ էութիւնը դիտէր ո՛չ ալ ընտանիքը կը ճանչնար։

Իսկ Նուարդ թէեւ մօրը զգացումներէն առաջնորդուելով՝ համակրանքի մեծ բաժին մը կը տուէր Կայծակեանի զաւկին նկատմամբ, սակայն Հրաչեան տեսնելէ ետք, Կէկէկուառի մասին զգացած համակրանքը տարբեր երեւոյթ առած էր։ Ուշիմ աղջիկը առանց ուղղակի բան մը լսած ըլլալու՝ կռահած էր արդէն որ հայրն ու մայրը այս երկու երիտասարդներուն նկատմամբ տարակարծիք են իրարու. ուստի բաղդատութիւնը կ'ընէր անոնց երիւքին ալ և քանի՛ Հրաչեայի առաւելութիւնները երեւակայութեանը ներկայանային, նոյն համեմատութեամբ կը նուազէր համակրանքը Կէկէկուառի հանդէպ։ Ո՛ր, հիմնական սէր մը չէր զգար այլեւս Կայծակեանի զաւկին նկատմամբ, աւելի՛ աղայական համակրանք մը կը գտնէր իր և Կէկէկուառի միջեւ գոյութիւն ունեցող կապը, ինչ որ յաճախ կը պատահի տեւական յարաբերութեամբ մէկեղեր մեծցող երկու հասակակիցներու։

Ամուսինը բնականաբար երիտասարդ պիտի չմնար միշտ և, ինչ որ ներելի էր երիտասարդ Կէկէկուառի, դատապարտութիւնը պիտի ըլլար անոր, երբ կատարեալ տարիքի մը հասնէր։ Թեթեւութիւն, կատաղութիւն, խելագարութիւն չէր որ պիտի պանծնուէր այլեւս չափահասութեան մէջ, իբրեւ մարդ՝ արժանիք տաղնդ ու կատարելութիւն պէտք էր արտայայտէր, դիրքին բարձրութիւնը պահել կարենալու համար, և նկատելով որ Կէկէկուառ այս տեսակէտով ո՛և է յոյս չէր ներշնչէր, յիմարութիւն կը սեպէր անոր հետ ամուսնանալով տոտրանալն ու ամուսնական կեանքի մէջ ծաղր ու ծանակ դառնալը։

Զարգացած աղջիկ էր Նուարդ, կը զգար որ կեանքը կատակ չէր, արդարեւ մայրը համակիր էր Կէկէկուառի ու ինք ալ թէև պահ մը յարած էր դէպ ի ան կողմը, սակայն անանկ օդային դաղափարներով սնած երիտասարդ մը չէր կրնար երջանկացնել զինք։ Աղջիկը նուէրեան չրջանին միշտ առաջնակարդ դիրք մը գրաւած էր. բոլոր օրիորդներուն գլուխն էր. ոչ ոք կրնար զինք գերազանցել։ Ամուսնական կեանքին մէջ ալ կ'ըզձար պահել դիրքին այս բարձրութիւնը, որ ապահովապէս ապագայ ամուսնոյն արժանիքէն կախում պիտի ունենար։ Եւ լուրջ կերպով դատելով կ'զգար որ Տիկին Կէկէկուառ մը առաջնակարգ դիրք մը չէր կրնար գրաւել ընկերական չրջանակներու մէջ։ Մինչդեռ Հրաչեայի նման ամուսին մը իր հմտութեամբ, տաղանդով ու բարձր արժանիքով միշտ պիտի տիրապետէր ամէնէն բարձր դասու ընկերութիւններուն մէջ, քանի որ լուրջ, զուարթաբան, կենցաղագէտ ու հմուտ էր բառին կատարեալ իմաստովը ու կրնար ժամերով ուշադրութիւնը վառ պահել զինքը մտիկ ընողներուն։ Մնաց որ մասնաւոր նախապատրաստում մ'ալ գրաւած էր սիրոը և Նախախնամութեան մէկ մասը կը նշմարէր՝ իրենց Հրաչեայի հետ ունեցած անակնկալ մտերմութեան մէջ։ Կը խորհէր թէ, արդեօք Աստուած իբր ամուսին զրկած էր երիտասարդը իրեն, որուն այցելելու համար այնչափ թախանձած էր հօրը՝ առանց գիտնալու թէ ո՞վ էր հիւանդը և ի՞նչ դասակարգի կը պատկանէր։

Այս մտածումները կը չարչարէին Նուարդը, որ թէև բան մը չէր հաներ բերանէն, սակայն հակում մը սկսած էր իր մէջ դէպ ի հօրը զգացումները, և եթէ ծնողքը ընտրութիւն մը ընել առաջարկէին Կէկէկուառի ու Հրաչեայի միջև, բացարձակապէս այս վերջինին տալ որոշած էր հաւանութիւնը, եթէ այս առթիւ մայրը վշտացնել ու Կէկէկուառի և Կայծակեաններու տարիներէ ի վեր մշակած մտերմութիւնը զոհել հարկ ըլլար իսկ։

Դէպքերը այս վիճակին մէջ էին Պարգեւեաններու բնակարանին մէջ, ուր ոչ ոք կը համարձակէր նախայարձակ ըլլալ ու իր կարծիքը առաջ քշել։ Հրաչեայի խօսքը չէր ըներ Սիմոն էֆէնտին, չուզելով հիմակուընէ Նուարդի ուշադրութիւնը անոր դարձնել, քանի որ դեռ երիտասարդը կատարեալ պէս ուսումնասիրած։ Ակէ զատ

զաւակին նկատմամբ, սակայն Հրաչեան տեսնելէ ետք, Կէկէկուառի մասին զգացած համակրանքը տարբեր երեւոյթ առած էր։ Ուշիմ աղջիկը առանց ուղղակի բան մը լսած ըլլալու՝ կռահած էր արդէն որ հայրն ու մայրը այս երկու երիտասարդներուն նկատմամբ տարակարծիք են իրարու. ուստի բաղդատութիւնը կ'ընէր անոնց երիւքին ալ և քանի՛ Հրաչեայի առաւելութիւնները երեւակայութեանը ներկայանային, նոյն համեմատութեամբ կը նուազէր համակրանքը Կէկէկուառի հանդէպ։ Ո՛ր, հիմնական սէր մը չէր զգար այլեւս Կայծակեանի զաւկին նկատմամբ, աւելի՛ աղայական համակրանք մը կը գտնէր իր և Կէկէկուառի միջեւ գոյութիւն ունեցող կապը, ինչ որ յաճախ կը պատահի տեւական յարաբերութեամբ մէկեղեր մեծցող երկու հասակակիցներու։

Ամուսինը բնականաբար երիտասարդ պիտի չմնար միշտ և, ինչ որ ներելի էր երիտասարդ Կէկէկուառի, դատապարտութիւնը պիտի ըլլար անոր, երբ կատարեալ տարիքի մը հասնէր։ Թեթեւութիւն, կատաղութիւն, խելագարութիւն չէր որ պիտի պանծնուէր այլեւս չափահասութեան մէջ, իբրեւ մարդ՝ արժանիք տաղնդ ու կատարելութիւն պէտք էր արտայայտէր, դիրքին բարձրութիւնը պահել կարենալու

զաւակին նկատմամբ, սակայն Հրաչեան տեսնելէ ետք, Կէկէկուառի մասին զգացած համակրանքը տարբեր երեւոյթ առած էր։ Ուշիմ աղջիկը առանց ուղղակի բան մը լսած ըլլալու՝ կռահած էր արդէն որ հայրն ու մայրը այս երկու երիտասարդներուն նկատմամբ տարակարծիք են իրարու. ուստի բաղդատութիւնը կ'ընէր անոնց երիւքին ալ և քանի՛ Հրաչեայի առաւելութիւնները երեւակայութեանը ներկայանային, նոյն համեմատութեամբ կը նուազէր համակրանքը Կէկէկուառի հանդէպ։ Ո՛ր, հիմնական սէր մը չէր զգար այլեւս Կայծակեանի զաւկին նկատմամբ, աւելի՛ աղայական համակրանք մը կը գտնէր իր և Կէկէկուառի միջեւ գոյութիւն ունեցող կապը, ինչ որ յաճախ կը պատահի տեւական յարաբերութեամբ մէկեղեր մեծցող երկու հասակակիցներու։

Ամուսինը բնականաբար երիտասարդ պիտի չմնար միշտ և, ինչ որ ներելի էր երիտասարդ Կէկէկուառի, դատապարտութիւնը պիտի ըլլար անոր, երբ կատարեալ տարիքի մը հասնէր։ Թեթեւութիւն, կատաղութիւն, խելագարութիւն չէր որ պիտի պանծնուէր այլեւս չափահասութեան մէջ, իբրեւ մարդ՝ արժանիք տաղնդ ու կատարելութիւն պէտք էր արտայայտէր, դիրքին բարձրութիւնը պահել կարենալու

զաւակին նկատմամբ, սակայն Հրաչեան տեսնելէ ետք, Կէկէկուառի մասին զգացած համակրանքը տարբեր երեւոյթ առած էր։ Ուշիմ աղջիկը առանց ուղղակի բան մը լսած ըլլալու՝ կռահած էր արդէն որ հայրն ու մայրը այս երկու երիտասարդներուն նկատմամբ տարակարծիք են իրարու. ուստի բաղդատութիւնը կ'ընէր անոնց երիւքին ալ և քանի՛ Հրաչեայի առաւելութիւնները երեւակայութեանը ներկայանային, նոյն համեմատութեամբ կը նուազէր համակրանքը Կէկէկուառի հանդէպ։ Ո՛ր, հիմնական սէր մը չէր զգար այլեւս Կայծակեանի զաւկին նկատմամբ, աւելի՛ աղայական համակրանք մը կը գտնէր իր և Կէկէկուառի միջեւ գոյութիւն ունեցող կապը, ինչ որ յաճախ կը պատահի տեւական յարաբերութեամբ մէկեղեր մեծցող երկու հասակակիցներու։

Ամուսինը բնականաբար երիտասարդ պիտի չմնար միշտ և, ինչ որ ներելի էր երիտասարդ Կէկէկուառի, դատապարտութիւնը պիտի ըլլար անոր, երբ կատարեալ տարիքի մը հասնէր։ Թեթեւութիւն, կատաղութիւն, խելագարութիւն չէր որ պիտի պանծնուէր այլեւս չափահասութեան մէջ, իբրեւ մարդ՝ արժանիք տաղնդ ու կատարելութիւն պէտք էր արտայայտէր, դիրքին բարձրութիւնը պահել կարենալու

(Շարունակելի)

փիլի մը զարնուած է, հաւանաբար ռազմափորձերու ժամանակ, և ընկըզմեցաւ իր նաւաստիներով և սպայակոյտով։ Բան հոգի միայն ազատուեցան։

Սիրիլ մեծ դուքս ծանրապէս վիրաւորուեցաւ, և ճմարիտ հրաշքով մը միայն մահուանէն ազատուեցաւ։ Իր եղբայրը, Մեծ Դուքս Պորիս ականատես էր մեծ աղէտքին, զոր կրցաւ տեսնել իր ծովային հեռադիտակով։

Ծովակալ Ալեքսեվի հեռագիրը.— ՄՈՒՐՏԷՆ, 31 Մարտ (ռուսական տոմար).—Բորթ Արթուրէն այս պահուս առած մէկ հեռագրիս համեմատ, ցաւօք սրտի կը ծանուցանեմ Ձեր Վեհափառութեան՝ կորուստը Ծովակալ Մաքարովի, մեր փորձառու և քաջարի հրամատարին, որ մեռաւ Բէքրօքավլովսքի զրահաւորին մէջ։

«ԱԼԵՔՍԵՎ»

Ուրիշ հեռագիր մը.—

ԲԵԹԵՐՍԳՈՒՐԳ, Ապրիլ 13.—Բորթ Արթուրի նաւահանգստին վերատեսուչ Գ. կարգի ծովակալ Կրիկորովիչ կը հեռագրէ Կայսեր Ապրիլ 13 թուով հետեւեալ մանրամասնութիւնները Բէքրօքավլովսքի աղէտքին վրայ։ Ահա իր հաղորդած յաջորդական հեռագիրները.—

Բէքրօքավլովսք զրահաւորը ականի մը զարնուեցաւ. օդը ելաւ և ընկղմեցաւ։ Մեր նաւաստիները Ոսկի Լերան մօտն է։ Ճաքոնական նաւախումբը կը մօտենայ։

Ծովակալ Մաքարով կորաւ։

Մեծ Դուքս Սիրիլ ազատուեցաւ. թեթեւապէս վիրաւորուեցաւ։ Բայց ի Մեծ Դուքս Սիրիլէ ազատուեցան նաեւ նաւապետ Եաքովլէվ՝ ծանրապէս վիրաւորուած. Եէնին և Օնքովսքի տեղակալները, Եաքովլէվ, Շմիթ, Շլիբ երկրորդական սպաները, և 32 նաւաստի, ամէնքն ալ առաւել կամ նուազ ծանրապէս վիրաւորուած։

Դանուեցան երկրորդ կարգի նաւապետ Վասիլիէվի, տեղակալ Նորրինկի, էքզումով և Պուրաչքա երկրորդական սպաներուն, Վէյքովիչ բարձրաստիճան բժշկին և տասներկու նաւաստիներուն դիակները։

Ճաքոնական նաւախումբը անհետացաւ։

Նոր տեղեկութիւնները պիտի հաղորդէ Դ. կարգի ծովակալ իշխան Ուխթօմսքի, որ յանձն առաւ նաւատորմին առժամանակեայ հրամատարութիւնը։

Այսօր Վլատիմիր Մեծ դուքսին պալատին մէջ պատարագ մատուցուեցաւ աղօթելու համար Աստուծոյ որ խնայէ Սիրիլ Մեծ-Դուքսին կեանքին։

Մեծ-Դուքս Վլատիմիր ցերեկին երկրորդ հեռագիր մը ընդունեց Պորիս Մեծ-Դուքսէն, այսպէս.—

«Տիրոջը մէկ հրաշքին շնորհիւ, եղբայրս ազատուեցաւ։ Հիմա իմ մօտս է։»

Եկնիսկէյն ետքը, Պօեարհնէն ետքը, Բէքրօքավլովսք զոհ եղաւ այն ընդծովեայ ականներէն մէկուն զորանք իրենց իսկ դրած էին իրենց նաւահանգստին պաշտպանութեան համար։

Հոս կը յիշեցնենք դարձեալ հետեւեալ հեռագիրը, որ ռուսական ականներուն վիճակին վրայ տեղեկութիւններ կը հաղորդէր մարտ 28ին.—

Նաւահանգստին մէջ գետեղուած թորփիլներուն տեղը մոռցուած է. հրքամատար Սթէփանովի մահէն վերջ անծանօթ մնացած է թորփիլներուն բուն տեղը։ Առաջին յարձակման յաջորդող յանկարծական չփոթութեան պահուն մոռցան Ռուսք այդ թորփիլներուն յատակագիծը առնել։

Այս պատճառաւ է որ Ծովակալ Մաքարով միշտ կը վախնար ամէն ատեն որ նաւահանգիստէն դուրս կ'ելլէր։ Անկարելի է որ ռուսական նաւատորմիղը Տալնիի մօտենայ որուն նաւահանգիստը լեցուն է թորփիլներով, բայց չեն գիտեր թէ ո՞ր է անոնց տեղը։

Երեկի օրը յաւէտ ձախող օր մը պիտի արձանագրուի ռուս նաւատորմին տարեգրութեանց մէջ։

ԱԼԵՔՍԷՅԻՆ ՄԱՍԻՆ

ՆՈՐ ՄԱՆՐԱՄԱՍՆՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

ԲԵԹԵՐՍԳՈՒՐԳ, Ապրիլ 13. — Արքունի ամենամեծ անձնաւորութիւններէն մին քարեհաճեցաւ հաղորդել ինձի այն մանրամասնութիւնները, որոնք ցերեկին հաղորդուեցան կայսեր, Բորթ Արթուրի աղէտքին վրայ։

Ծովակալ Մաքարով նաւահանգիստէն դուրս ելած էր Բեդրօքավլովսք զրահաւորով, գննութիւն մը կատարելու համար Բորթ Արթուրի առջեւ, և հաւաստի ըլլալու համար թէ ինչ կացութեան մէջ կը գտնուի ճաքոնական նաւատորմը։ Մէկ ժամ առաջ երթալէ վերջ, նշմարեց քանի մը նաւեր որոնք քաշուեցան իր մօտենալուն վրայ։ Իր յառաջխաղացումը շարունակելով, նշմարեց քիչ ատենէն ճաքոնական նաւատորմը, որ կը բաղկանար 80 մարտանաւերէ, զրահաւոր, յածանաւ. և Թորփիլանաւ։

Ծովակալ Մաքարով իր այժին վրայ վատահ չըլլալով, որովհետեւ իր նաւերուն թիւը անբաւական էր, հրաման ըրաւ ետ դառնալ դէպի Բորթ Արթուր, երբ նաւահանգստին մուտքէն հազիւ երկու մղոն հեռի, ահռելի պայթում մը տեղի ունեցաւ, որոտընդոստ և չանթարձակ ահաւորութեամբ։ Իսկոյն ջուրերու ամենախոշոր կոյտ մը ձեւացաւ, կանգուններով վեր բարձրացան ջուրերը, և զրահաւորին ահագին և մեծատարած զանգուածը իր հակայ ծաւալով օդը ելաւ, կամ, աւելի, դէպի ի օդը նետուեցաւ, և վար ինկաւ նորէն, բոլորովին տակն ու վրայ եղած, ջուրերուն մէջը ընկըզմելով մէջը գտնուած ութը հարիւր երեսուն սպաները և նաւաղները։

Միմիայն, Մեծ-Դուքս Սիրիլ, որ առաջին կարգի լողացող մրն է, հինգ սպայ և յիսունի չափ նաւազ յաջողեցան ծովեզերք հասնիլ լողալով։ Ամէնէն երիտասարդները և ամէնէն կորովիներն էին։

Հաւառակ ամէն խուզարկութեանց անկարելի եղաւ գտնել Ծովակալ Մաքարովի դիակը, որ անյայտ եղած է իր բոլոր սպայակոյտին հետ, իրեն հետ ջուրերուն տակ տանելով իր հաստատած նաւային պատերազմին յատակագիծը, որ իր զրահաւորին մէջ կը գտնուէր։

Մեծ-Դուքս Սիրիլ ողջ առողջ է, զրահաւորին բախումին սաստկութեան հետեւանքով թեթեւ ճմրու

սաստեցաւ։

Ճշդիւ չի գիտցուիր թէ պայթումը արդիւնք է ականի մը, որ վերջին փոթորիկներէն իր տեղը փոխած ըլլայ, և կամ թէ այս աղէտքը ճաքոնական ընդծովեայ նաւու մը գործն է։

Ծովակալ իշխան Ուխթօմսքի ստանձնեց նաւատորմին հրամատարութիւնը, բայց թէեւ քաջ մարդ մըն է, չափազանց երիտասարդ է այդպիսի ծանր պատասխանատուութիւն մը ստանձնելու համար։

Կայսրը որոշած է ծովակալ Ալեքսեվին յանձնել առժամապէս Բորթ Արթուրի նաւատորմին գործօն հրամատարութիւնը, թէեւ Պուլատովսքի ծովակալին վրայ ալ կը խօսուի։

Ճաքոնցիք իրենց աչքովը տեսեր են Բեդրօքավլովսքի եղերական վախճանը։ Բեթերսպուրգի մէջ ընդհանուր է յուզումը. սաստիկ տրտմութիւն մը վարակած է բոլոր սիրտերը։ Ամէն ոք մեծ վստահութիւն ունէր Մաքարովի վրայ, որ ճշմարիտ Աքսպէլէվ մը կը կարծուէր թէ՝ բարոյապէս և թէ գիտնականապէս։

Տխուր և տարօրինակ զուգադիպութեամբ մը, երէկ Տիկին Մաքարով կը ճաշէր բարեկամներու քով, երբ սպասաւորներէն մին, տիկնոջ ներկայութենէն տեղեկութիւն չունենալով, յանկարծ ճաշասարեր մտաւ և ըսաւ.— «Բաղաքին մէջ կը պատմուի թէ շատ նաւաղներ կորոյ կորոյ եղեր են, և թէ Ծովակալ Մաքարով ալ նոյն բախտին վիճակակից եղած է։»

Տիկին Մաքարով յուզումէն տխրած, հեռաձայնով հաղորդակցութեան մտաւ Զարին և Մայր Զարուհիին հետ, բայց հանդարտեցուցին զինք, և երկի Բեթերսոֆ մեկնեցաւ, ուր կը բնակի։ Այսօր ժամը 3ին սպայակոյտին պետին քով կը գտնուէր, և դեռ չէր գիտեր զինքը զարնող անհելի դժբախտութիւնը։

ԱԿԱՆԱՏԵՍ ՎԿԱՅ

ԲՈՐԹ ԱՐԹՈՒՐԻ ԲԱՑԵՐԸ

ԱՆԹԷԼ ՀԵՌԱԳՐՈՒԹԵԱՄԲ

Թայմզի Հայմուն չոգենաւով. Թըրթակիցը Վլադիվայի ճամբով կը հեռագրէ Ապրիլ 13 թուով, առաւօտեան ժամը 10.40.

Այս առաւօտ ճաքոնական թորփիլանաւեր յարձակեցան Բորթ Արթուրի վրայ. շատ կանուխ։ Նաւատորմիղը այս միջոցիս կը ռմբակոծէ բերդերը։ Ռմբակոծութիւնը սկսաւ առաւօտեան ժամը 9,45ին։

Իրիկուան ժամը 2.—Այս առաւօտ, ժամը 4.30ին անդրեւոտ և փոթորկալից օդի մը ժամանակ, նշմարեցի մարտանաւերու տորմիղ մը, որ իրարու ետեւէ ուղղուեցաւ ճիշդ մեր նաւուն ուղղութեամբ։ Երբ բոլորովին լուսցաւ, կրցանք որոշակի հաստատել թէ կը վերաբերէր ճաքոնական նաւատորմին և կը բաղկանար վեց զրահաւորներէ, որոնց կը հետեւէին առաջնակարգ յածանաւեր, անոնք ալ վեց հատ իրարու ետեւէ, որոնց երկու վերջիններն էին Ռազուկա և Նիշին։ Այս հակայ ճաքոնական նաւատորմիղը, որուն գլուխը կը գտնուէր Միհազա, կ'ուղղուէր Բորթ Արթուրի վրայ։

Այս նաւահանգիստէն 60 քիլոմէթր հեռի, զրահաւորները չոգեպինդ սկսան քալել։ Ռազուկա և Նիշին բամտուեցան իրենց նաւախումբէն և միացան զրահաւորներու նաւախումբին. միւս յածանաւերը ետեւ մնացին։ Երկուքին մէջտեղը կը գտնուէին Թորփիլաանաւները։ Բորթ Արթուրի մօտենալով, հաստատեցինք թէ երկու առաջնակարգ յածանաւեր, և չորս երկրորդ կարգի յածանաւեր (ճաքոնական) արդէն իսկ շատ մօտեցած էին նաւահանգստին, և ռմբակոծումը սկսած էր։

Զրահաւորները պարզեցին իրենց պատերազմական դրօշները և շարունակեցին իրենց ճամբան, միշտ իրենց գլուխը ունենալով Միհազան, ուր կը գտնուէր հռչակաւոր Թոկօն, և գացին դէպ ի Բորթ Արթուր, ուրկէց տասը քիլոմէթր միայն հեռի էին։

Առաւօտեան ժամը 10.20ին, ռուսական ծովեզերեայ մարտկոցները կրակ տեղալ սկսան, բայց առանց ամբողջութեան, ընդհատ ընդհատ, և կը կարծուէր թէ ծովակալ Թոկօ աւելի ցոյց մը կ'ընէր քան ռմբակոծում մը։ Երեք անգամ ռուսական դիրքին առջեւէն անցնելէ վերջ ճաքոնական զրահաւորները դէպ ի հարաւ քաշուեցան։ Զարմանալի և միեւնոյն ատեն հրապուրիչ տեսարան մըն էր տեսնել այս հակայ և հզօր նաւախումբին շարժումը և ռազմափորձերու ճարտար ձեւերը։ Ցեւոյ յանկարծ նոյն ճաքոնական զրահաւորները համարձակօրէն մօտեցան թշնամի դիրքին, մինչդեռ նուազ պաշտպանուած մարտանաւերը աւելի հեռուն կը կենային, համակերպելով զրահաւորներուն շարժումին։

Թէեւ մինչեւ հիմա ըրածէս շատ աւելի մօտեցայ Բորթ Արթուրի, բայց բնաւ չնշմարեցի ռուս մարտանաւերուն ներկայութիւնը։ Սակայն կրնայի որոշել Բորթ Արթուրի մեծ փարոսը։

Մեր մօտիկը ինկող ռումբ մը պայթեցաւ ջուրին դպչելով։

Ո՛րչափ որ կրցի տեսնել, Ճաքոնցիք ոչ է մեռաւ չկրեցին։ Քիչ ազամմիերք այրեցին։

Ծովակալ Թոկօ այս առաւօտ ստուար ուժերով կը պատնէար Բորթ Արթուրի։ Թորփիլանաւերու տորմիղն ալ հաշուելով, իր նաւախումբը կը բաղկանար քառասուն մարտանաւերէ։

ՆՈՐ ԱՂԷՏՔ ՄԸ

ԲԱՐԻԶ, 14 Ապրիլ. — Բէքրօքավլովսքի աղէտքը Ռուսիան սուգի մէջ դնելէն քանի մը ժամ վերջ, անա Բորթ Արթուրէ պաշտօնական ուրիշ հեռագիր մը նոր աղէտք մը կը ծանուցանէ։ Ուրիշ ռուսական զրահաւոր մը, Մ. Արուելքի նաւատորմին ամէնէն գեղեցիկներէն մին, Բօսպիքեա, որուն կը հրամայէր քաջարի սպայ մը՝ նաւապետ Զաքարէնի, ան ալ ընդծովեայ Թորփիլի մը զարնուեր է և այս ժամուս այլ եւս կռուելու անկարող վիճակի մէջ է։ Միեւնոյն ատեն ռուս Թորփիլանաւ մը, Պեսբրայնի, իր բոլոր նաւաղներով բացերը ընկղմեցաւ ճաքոնական նաւատորմին կողմէ, գիշերային կռիւի մը ժամանակ։

Ուրեմն երկու մարտանաւ ալ պակսեցաւ Բորթ Արթուրի նաւային ուժէն։

Ահա այս նոր դէպքին վրայ մասնաւոր հեռագիր մը.—

ԲԵԹԵՐՍԳՈՒՐԳ, Ապրիլ 14.— Ծովակալ Ուխթօմսքի կը հեռագրէ Բորթ Արթուրէն թէ գտնուեցան նաւապետ Վասիլիէվի, Աքիմով և Պուրաչքա սպաներուն, Տբր. Վէյքովիչի և քանի մը նաւաղներուն դիակները։

Երէկ, Թորփիլանաւերու գիշերային արշաւանքի մը ժամանակ, Պեսբրայնի Թորփիլանաւը բամտուեցաւ իր ընկեր մարտանաւերէն, Թանձր մշուշի մը ժամանակ, շրջապատուեցաւ թշնամի Թորփիլանաւերէն և կռուելով ընկղմեցաւ։ Հինգ նաւաղներ միայն ազատուեցան։

Նոյն այն գիշերը, Բօսպիքեա զրահաւորը, նաւախումբին մէջ իր մասնաւոր տեղը բռնած ժամանակ, կողէն Թորփիլի մը զարնուեցաւ։ Մարտանաւը, թէեւ ծանրապէս վնասուած, կրցաւ նաւահանգիստ մտնել իր սեփական միջոցներով, առանց ոեւէ անձի կորուստի։

Բայց դժբախտաբար երկու մարտանաւ ալ այսպէս պակսեցան մեր նաւային ոյժերէն։

Բօսպիքեա զրահաւորը 1900ին ծով իջուցուած էր։ 133 մէթր երկայնութիւն և 22 մէթր լայնութիւն ունէր. տարողութիւնն էր 12,700 թոնս։ Իր երեք մեքենաները ամբողջովին 15,490 ձիու ոյժ ունէին, և ժամական 19 ծովային մղոն արագութիւն։ Իր մէջը կային 25 սպայ և 707 նաւաղ։

Պեսբրայնի Թորփիլանաւածը 1900ին ծով իջուցուած էր. 350 թոնս տարողութիւն ունէր. իր երկու մեքենաները 5,500 ձիու ոյժ. ժամական արագութիւնն էր 29 մղոն։ Ունէր 3 սպայ 55 նաւաղ։

Բորթ Արթուրէ կ'իմացնեն թէ քանի մը շաբաթ առաջ Բոլթովա զրահաւորը Սեվասթաբոլի զորանոցեցաւ և ծակուեցաւ, երբ այս վերջինը նաւանգստին մէջ ռազմափորձ կ'ընէր։

ԲԵԹԵՐՍԳՈՒՐԳ, 14 Ապրիլ.—Վլատիմիր Մեծ-Դուքսին արարողապետ իշխան Կալիցին հետեւեալ նոր մանրամասնութիւնները կուտայ,—

Երէկ առաւօտ, ժամը 7ին հեռագիր մը եկաւ «Ուխթօմսքի» ստորագրութեամբ, որ միայն կ'ըսէր թէ Մեծ-Դուքս Սիրիլ վիրաւորուած է։ Ժամը 8ին միայն այս հեռագիրը տրուեցաւ Վլատիմիր Մեծ-Դուքսին, երբ արթնցաւ։ Մեծ-Դուքսը իսկոյն հեռաձայնեց կայսեր անձնական դիւանին, Մեծ-Դուքս Ալէքսիսին և ծովային պայայակոյտին պետին։ Ժամը 10ին դեռ որոշ բան մը չէր գիտցուէր։ Կայսրը դեռ հեռագիր չէր առած։

Կ'ենթադրուէր թէ Մեծ-Դուքս Սիրիլ վիրաւորուած էր պատերազմի մը ժամանակ, երբ կէս օրին հասաւ Պորիս Մեծ-Դուքսին հեռագիրը, որ կ'ըսէր թէ իր եղբայրը այրուցքներ և ճմրումներ ունեցած էր երեսէն և ձախ ոտքին վրայ։ Մեծ-Դուքս Պորիս, որ քաղաքէն կը տեսնէր նաւախումբին վերադարձը, կ'ըսէ թէ յանկարծ տեսաւ որ վեր կը բարձրանար ջուրի և ծուխի սիւն մը, որ շատ մեծ բարձրութեան մը կը հասնէր, յետոյ նաւ մը վար ինկաւ ուժգին ցնցումով և մէկ վայրկեան պառկած մնալէ վերջ անյայտ եղաւ ջուրերուն տակ։ Մարտանաւը չերջված էր։ Զորս վայրկեաններ բաւական եղած էին այս կործանարար գործին. բան մը չէր մնացած ջուրին երեսը, և որ սովորական հանդարտութիւնը ստացաւ։ Միւս մարտանաւերէն իսկոյն ղրկուած չոգեմակոյկներ ազատեցին քանի մը լողացողներ, Մեծ-Դուքս Սիրիլը, վեց սպայ, որոնցմէ մին հրամատարը և քսանի չափ նաւաղ։ Ամէնքն ալ վիրաւորուած էին, այրած և ճմրուած։ Մեծ-Դուքս Սիրիլ տեղը ունի, և հիմա Մուքդէն կամ Լիաօեանկ փոխադրուած է։ Շատ յանդգնօրէն սպայ մըն էր և այս օրերուս Թորփիլանաւու մը հրամատարութիւնը պիտի ստանձնէր։

Կալիցին իշխան կը յայտարարէ թէ Բէքրօքավլովսքի աղէտքը Ճաքոնցիներուն Թորփիլական մէկ հարքն է։

Ականը պատուեց մեքենաներու սենեակին պատերը, որոնք պայթեցան, վեր նետելով և շրջելով խոշոր մարտանաւը։ Ագատուածները անոյշա դուրսի կամրջակին վրայ կը գտնուէին։ Երբ նաւը վար ծռեցաւ, անոնք ուժով մը ջուրին վրայ թափեցան։

Ծովակալ Մաքարով իր սպայակոյտին հետ ժողով գումարած կը խորհրդակցէր՝ իր ընելիքին վրայ ճաքոնական նաւատորմին դէմ, որ կը հասնէր։ Կ'երեւի թէ չոգին պարեր է հէք ծովակալը, վասն զի մարտանաւը ամբողջ մնացած էր, քանի որ նաւաբեկոր մը չմնաց ծովուն երեսը։ Սիրիլ Մեծ-Դուքսին թիկնապահ տեղակալ Ռուպէ մեռաւ։

Վլատիմիր Մեծ-Դուքսին մէկ թիկնապահը՝ հրամատար Կրապէլ երէկ իրիկուն Բորթ Արթուր մեկնեցաւ։ Մեռնողներուն ցանկը չի գիտցուիր, որովհետեւ վերջերս շատ մը փոփոխութիւններ տեղի ունեցած են նաւատորմին մէջ։ Այսպէս, Շերէմէթիէվ կոմսուհին, որ իր զաւակը մեռած կը կարծէր, երէկ իրիկուն իմացաւ որ Բէքրօքավլովսքէն անցած էր Պայեանի մէջ։

ՍՈՒԳԻ ԱՐՏԱՅԱՅՏՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

ԲԵԹԵՐՍԳՈՒՐԳ, 14 Ապրիլ.—Հանդիսաւոր հանգամանք մը ունին սուգի արտայայտութիւնները որոնք տեղի կ'ունենան աղէտքին պատճառաւ։ Ծովային Պաշտօնատան մէջ կատարուած կրօնական արարողութիւնը պատկառելի էր մասնաւորապէս։

Բաղաքին մէջ այս պահուս չնչող ձիւնաբեր փոթորիկը որ կարծես ձմրան վերադարձը կը ծանուցնէր, ա'լ աւելի շատցուց ռուս ժողովուրդին արտմութիւնը։ Այս պահուս դուրս կ'ելլեմ Ծովային Պաշտօնատունէն ուր հոգեհանգիստ կատարուեցաւ Բէքրօքավլովսքի զոհերուն համար։

Բոլոր ծովակալները և բոլոր նաւային սպաները ներկայ էին, ինչպէս նաեւ քանի մը զօրավարներ, և օտար դեսպանատանց ներկայացուցիչներ։

Ծովային նախարար ծովակալ Ավէլան սանդուխին գլխէն կ'ընդունէր Տիկին Մաքարովը, իր աղջկան և զաւակին հետ։ Արգահատելի էր հէք կնոջ երեւոյթը. յուզումը ճնշեց բոլոր ներկաներուն կուրծքերը։ Արցունքները դէմքէն վար կը կաթկթէին ակօսներ կազմելով հոն։ Դողդղալով առաջ կ'երթար։ Ծովակալ Ավէլան Տիկնոջ թեւը մտաւ։ Այս պահուս կը հասնին Վլատիմիր, Անտրէ, Նիքոլա, Միշէլ, Սկէքսիս Մեծ-Դուքսերը և Օլէնպուրկի իշխանը, որոնք տիկնոջ ձեռքերը կը համբուրեն մխիթարական խօսք մը արտասանելով։ Մայր կայսրուհին և Մարիա Բավլովնա Մեծ-Դքսուհին ողջագուրեցին զայն, յետոյ անոր հետ մտաւուր մտան։

Կայսրը, խորին լռութեան մը միջեւ, հասաւ Կէսօրին գահաժառանգ Մեծ-Դուքս Նիքոլայի հետ, ծովակալի մեծ համազգեստով։ Խորանին առջեւ ծնրադրեց բոլոր ներկաներուն հետ, ձեռքը մոմ մը բռնած։

Արարողութիւնը քսան վայրկեան տեւեց։ Կայսրը մեծարանքներ ըրաւ այրի տիկին Մաքարովի, որուն հետ խօսակցեցաւ քանի մը վայրկեան, յետոյ քաշուեցաւ արտասուալից աչքերով։ Մայր կայսրուհին կուլար, ինչպէս նաեւ բոլոր ներկաները։

ԹՈՒՐԻՈ, 14 Ապրիլ. — Ծովային նախարարը համառօտ տեղեկագիր մը ստացաւ ծովակալ Ուրիուէ Բորթ Արթուրի կռիւին վրայ։ Կ'ըսէ թէ ծովակալ Թոկօ առաւօտուն յարձակեցաւ և յաջողեցաւ ընկղմել երկու մարտանաւ։

ՆՈՐ ՀԵՌԱԳԻՐ

ԹՈՒՐԻՈ, 14 Ապրիլ. — Բորթ Արթուրի դէմ Ծովակալ Թոկոյի եօթներորդ յարձակման առաջին լուրը այս առաւօտ Թոքիո հասաւ ժամը 8ին, մասնաւոր հեռագրի մը ձեւով, որ իսկոյն հաղորդուեցաւ ճաքոնական իշխանութեանց։ Մեծ գոհունակութեամբ ընդունուեցաւ պաշտօնական շրջանակներուն մէջ, մանաւանդ Բէքրօքավլովսք զրահաւորին կործանման լուրը։

Պաշտօնական ազդ մը ցաւ կը յայտնէ Ծովակալ Մաքարովի մահուան վրայ։ Ծովակալը մինչեւ իսկ յարգանք կը ներշնչէր իր թշնամիներուն։ Ճաքոնցիք կը հիանային անոր վրայ որ յաջողեցաւ վերահաստատել ռուս նաւատորմիղը Բորթ Արթուրի առաջին յարձակումներէն վերջ, և աքանչելի կռիւ մը կը մղէր ճաքոնական թռուով չատ ոյժերուն դէմ։

Ուղղակի այս իրիկուն Թոկոյէ տեղեկագիր կը սպասուի։ Ծովակալին հիմա ո՛ւր գտնուիլը յայտնի չէ։

ԲԵԹԵՐՍԳՈՒՐԳ, 14 Ապրիլ.— Ծովակալ Մաքարով վերջերս փնտռել և խորտակել տուած էր բազմաթիւ ընդծովեայ Թորփիլներ. բայց անոնց յատակագիծը կորսուած ըլլալով, խուզարկութիւնք ապարդիւն կ'ըլլային, և Թորփիլներու բախումը միշտ հնարաւոր կը կարծուէր, հակառակ մարտանաւերուն խոնեմ երթեւեկութեան։

Վիրաւորուած Մեծ-Դուքս Սիրիլ հեռագրով խնդրեց իր եղբօրմէն Վլատիմիր Մեծ Դուքսէն որ զինքը Բեթերսպուրգ կանչել տայ, որովհետեւ ա'նքան դէշ յուզուած է որ այլ ևս չի կրնար իր զինուորական ծառայութիւնը շարունակել։

Իսահակի և Խաչանի մայր եկեղեցիներուն մէջ ալ հոգեհանգիստ կատարուեցաւ։

Կը կարծուի թէ Թոկօ առաջուընէ ծուղակ մը պատրաստած էր և փոքրիկ նաւախումբ մը ղրկած էր ցոյց մը ընելու համար Բորթ Արթուրի առջեւ, որպէս զի բաց ծովու վրայ բերէ ծովակալ Մաքարովը և յետոյ կարէ անոր նահանջը։

Կայսերական Պալատան արարողապետ Պառոն Ֆրեսերիքսը Բարիզ մեկնեցաւ։

Բրօնչթատի հրաշագործ վանական հայր Եուհան պատարագեց Մաքարովի հոգեհանգիստեան համար։

Տիկին Մաքարով մէկ օր առաջ հեռագիր ընդունած էր իր ամուսինէն թէ ողջ առողջ է։ Հանգուցեալ ծովակալը կը թողու 17 տարեկան աղջիկ մը և ա'լ աւելի կրտսեր մանչ զաւակ մը,

Ծովակալը իր նաւաղներուն կողմէ «արծիւ» կը յորջորջուէր։

Օտեսայի մետրապոլիտ Յուստինոս հոգեհանգիստեան պատարագ մատոյց ի ներկայութեան բոլոր տեղային իշխանութեանց։ Նոյն արարողութիւնը կատարուեցաւ նաեւ Նիքոլայէվի մէջ, որ Ծովակալին ծննդավայրն է։

ԵԱԼՈՒԻ ԿՌԻՒԸ

ՓՈՒՐՕԲԱԹՓԻՆԻ ՀԵՌԱԳԻՐԸ

ԹՈՒՐԻՈ, Ապրիլ 12.—Անգլեւ-Ֆրանսական Համաձայնութեան կնքումը սիրով կ'ողջունուի հոս իբրեւ շատ նպաստաւոր գործիք մը խաղաղութեան և քաղաքակրթութեան։ Երկու Տէրութեանց միջեւ իրական Զինակցութիւն մը կը նկատուի։

Բոլոր ճաքոնական թերթերը կը հրաւիրեն արեւմտեան Տէրութիւնները աջակցիլ Ճաքոնի, որ միաքը դրած է ազատիլ ճաքոնի վանականութեան առջեւ բանալ Քորէայի բոլոր նիւթական հարստութիւնները։ Քորէայի ուղածն ալ այդ է Ճաքոնի հաւանութեամբ։ Ճաքոն գոհ պիտի մնայ եթէ Քորէայի վրայ Ռուսիոյ ազագայ ոեւէ ոտնձգութեան երկիւղ փարատի։ Անգլեւռուս մերձեցումն կը յուսան հասնիլ այս արդիւնքին։

ՋԻՆՕՒԻ, Ապրիլ 12. — Բորթ Արթուրէ եկող մը կ'ըսէ թէ Սկզառէվիչ և Բէքվիզան զրահաւորները դարձեալ նորոգութեան համար աւազան քաշուած են։ Միւս Պասեալ նաւերը նորոգուեր են։

Մարտ 26ի կռիւին ժամանակ Բէքվիզան իր խոշոր թնդանօթներով կրակ բաց ներքին նաւահանգիստէն Լաօթիշան հրանդանին վրայէն, և պարտաւորեց ճաքոնական նաւախումբը եռ քաշուելու։

Բորթ Արթուրի բերդին մէջ առաջորէն ուսելիքներ կան, եղածը մինչեւ մէկ տարուան կը բաւէ։

Զինացի գործաւորներ գիշեր ցերեկ կ'աշխատին Բիժօն ծովածոցին և Լաօթիշանի ամրութիւններուն վրայ, որոնք գրեթէ աւարտած են։ Ճաշօրդաման ռմբակոծումներուն կողմէ աւաղանները և քաղաքին վրայ եղած վնասները աննշան են։

Բազմաթիւ ռուս գունդեր զորեղապէս կը պաշտպանեն Բորթ Արթուրէ Նիուշանկ տանող երկաթուղին։

Կռուելու կարող ռուս մարտանաւերը դեռ 12 հատ են, մէկ քանին թորփիլատած։

Անգլիական չոգենաւ մը որ այսօր Զիֆու եկաւ, կը պատմէ թէ Բորթ Արթուրէն 10 մղոն հեռի ռուսական զրահաւոր մը կեցուց զինքը և խուզարկեց, քննեց իր թուղթերը, և յետոյ ազատ արձակեց, երկու ժամ վար դրած ըլլալուն համար ներում խնդրելով։

Բորթ Արթուրի պահակազօրաց թիւն է 30,000, և ամէն օր նոր զինուորներ կուգան ներսէն։ Ծովակալ Մաքարով ամէն օր դուրս կ'ելնէ Նովիհ, Պայեանն և Աուհօյս մարտանաւերով։

Ժամանակէ մը ի վեր ճաքոնական նաւատորմը չէ երեւցած, բայց կը վախցուի թէ բան մը պիտի պատահի։ (Ասիկա պատահեցաւ արդէն այս հեռագրին երկրորդ օրը, որուն մանրամասնութիւնները Մանզուէսք կուտայ այսօր)։

ԲԵԹԵՐՍԳՈՒՐԳ, Ապրիլ 13.— Զօրավար Քուրոբաթքին Մուքդէնէն կը հեռագրէ.—

«Ապրիլ 8ի գիշերը Զօրավար Քաշչինսքի արձակագէններու ջոկատ մը ղրկեց Եալուի ձախ եզերքին վրայ, Վիժուի դէմ։ Այս ջոկատը, որուն կը հրամայէին տեղական Տիմոսովիչ և դեր-տեղական Բոթէմքին, ցամաք ելաւ Սամալիսատ կղզին, ուր յանկարծակիի բերաւ 50 հոգիէ բաղկացած ճաքոնական ջոկատ մը, որ երեք մակոյկներով ցամաք կ'ելնէր կղզիին արեւելեան եզերքին վրայ։ Մեր արձակագէնները ձգեցին որ թշնամին ցամաքին վրայ ելնէ, յետոյ բուռն ուժով անոր վրայ յարձակեցան։ Ճաքոնցիք սարսափահար եղած հարձ կրցան իրենք զիրենք պաշտպանել, և գրեթէ ամէնքն ալ սպանուեցան։ Ոմանք յաջողեցան իրենք զիրենք գետը նետել, ուր խղդուեցան։ Անոնց մակոյկներն ալ օդը հանեցինք։ Մեր կողմէն կորուստ չկայ։ Լուչքին և Սամչէտով ենթասպաները իրենց քաջութեամբ նշանաւոր հանդիսացան։

Երկրորդ օրը ճաքոնական դրօշը Վիժուի վրայէն վար առնուեցաւ, և թշնամին քաշուեցաւ Եօնկամբ։ Ապրիլ 9ի գիշերը։ Մեր արձակագէններէն նը այն ատեն սպրդեցան ռուս թաղին մէջ, ուր գտան հեծեալ ճաքոնցիներու գումարտակ մը։ Ասոնք կրցան 12 ժամ պահուըտիլ, բայց Քորէացիք մատնեցին մեր մարդիկը, անոնց գտնուած տեղը ճաքոնցիներուն ցոյց տալով. ասոր վրայ մեր չորս հոգին պարտաւորուեցան գետը նետուիլ և լողալ թշնամիին կրակին տակ։ Իրենց մակոյկը աւազով լեցուած էր։ Ճաքոնցիք մեր մարդոց եռեւէն ինկան մակոյկով մը։ Տասնապետ Բօման Խարքով խղդուեցաւ։ Բայց հետեւակներու ջոկատ մը, մակոյկով մեր լողացողներուն օգնութեան հասնելով, յետոյ ճաքոնական մակոյկին մօտեցաւ, և զայն ընկղմեց, բոլոր թիակաւորները սպաննելէ վերջ։

ԱՆԳԼԵՒՖՐԱՆՍԱԿԱՆ ՄԵՐՁԵՑՈՒՄԸ. — Լոնտոնի Բաղաքապետարանին մէջ նախագահութեամբ Լորտ-Բաղաքապետին մեծ գումարում մը տեղի ունենալով, ճառեր արտասանուեցան երկու Տէրութեանց միջեւ կնքուած Պայմանագրութեան վրայ։

Երեսփ. Ժողովին մէջ վարչապետ Մր. Պալֆուր յայտարարեց թէ Համաձայնութիւնը պիտի ենթարկուի Ժողովին քննութեան և խորհրդակցութեան, որովհետեւ բրիտանական հաղորդութիւն ո և է մէկ կտորը չի կրնար ոտրիչի փոխանցուիլ առանց Խորհրդարանին օրէնքին։

ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ ՄԱՐՏԱՆԱՒՈՒՄ ՄԸ ՄԷԿ ՊԱՑԹՈՒՄԸ.—Միաւորի զրահաւորին թնդանօթներէն մին ռամմփորձի պահուն արկածով պայթեցաւ։ և մեռան ինը նաւազ և հինգ սպայ։ Բայց վիրաւորներէն ալ մեռնողները հաշուելով, կորուստն է 26։

ԱՆԳԻԱՅԻՔ ԹԻՊԷԹԻ ՄԷՋ.— Զօրավար Մաքտոնալտ իր զօրքերով կիանցէ մտաւ առանց ոեւէ կորուստի։ Դիմադրելու համար պատրաստ թիպէթցիները բերդերէն փախան։ Կիանցէի հովիտը շատ գեղեցիկ է, ամենուրեք մշակութիւն կայ և բազմաթիւ ծառեր։ Երկու թիպէթցի զօրավարներ և չինացի պատուիրակ Մանդլիակա՞ բանակատեղը եկան։

Դ. երեսին մէջ կարդալ Կ. Պոլսոյ Սուլթան Համամ Հաճօրջոյ խան թիւ 8 կարասիներու ծանօթ վաճառական Գ. Լէօն Ֆրիտմանի ազդը։

Կարդալ Դ. երես «Իւնիօն»
Ապահովագրական Ընկերութեան ազդը

ՀԵՌԱԳԻՐՆԵՐ

ՕՍՄԱՆԱԿԱՆ ԵՎ ՌՈՒՍԱԿԱՆ

ՊԱՏԵՐԱԶՄ

ԹՈՒՐԻՈ, Ապրիլ 17. — Ծովակալ Թոկոյի վերջին հեռագիրը կ'ըսէ. — Ապրիլ 13ին և 14ին Ճաբոնցիք յարձակեցան Բորթ Արթուրի վրայ, 13ին, ռուսական թորփիլլահալած մը կարճ կռուէ մը ետք ընկղմեցաւ։ Միւսնոյն առտուն, ռուսական նաւատորմը խորամանկութեամբ գրգռեցինք նաւահանգիստէն դուրս ելլելու, և ճաբոնական նաւատորմը անոր վրայ յարձակելու։ Այն պահուն՝ որ ռուս նաւատորմը կը փորձէր նաւահանգիստ դառնալ, Բէքրօբաւլովսքի ականի մը զարնուեցաւ, զոր Ճաբոնցիք դրած էին, և ընկղմեցաւ։ Ճաբոնցիք ռուսական, ուրիշ մարտանաւ մըն ալ պատերազմելու անկարող վիճակի մէջ դրին։ Ճաբոնական նաւատորմը վնաս չկրեց։

—Բորէյէզ առնուած լուրերու նայելով, Ռուսերը Եալուի աջ եզերքին վրայ 200,000 զօրք կը համախմբեն և ոչ թէ 20,000, ինչպէս երէկ ծանուցուած էր սխալմամբ։

ՍԷՈՒԼ.—Ռիւթէր կը ծանուցանէ թէ Ապրիլ 15ի գիշերը 33 խազախներ գրաւեցին Սէօնկ-Զօէնկը (Զէօնկ-Ճուէ Եռանֆօ տանող ճամբուն վրայ)։ Զրոյցի մը նայելով, 5000 Ռուսեր կը հետեւին այս յառաջապահ ջոկատին՝ Եալուի ճաբոնական զօրաց ետին անցնելու համար։ Այս զրոյցը անհաւատալի է, քանի որ Ճաբոնցիք կրնան ցամաք զօրք հանելով՝ ռուսական զօրաց նահանջը կարել։

ԲԵԹԵՐՍԲՈՒՐԳ.—Ռուս Սպայակոյտը կը ծանուցանէ թէ՝ ամէն ինչ հանդարտ է Եալուի վրայ և կացութիւնը ոչ է փոփոխութիւն չէ կրած հոն։

ՊԵԼԿՐԱՏ.—Բեղեր թաղաւոր այս առտու Սէմէնտրիա գնաց ընկերակցութեամբ վարչապետին, ներքին և կրօնական նախարարներուն, ինչպէս նաև բանակին Ընդհ. Սպայակոյտին պետ Գնդ. Մաչինի և Թիկնապահ Գնդ. Բոբովիչի։

ԲԱՐԻԶ.—Այս իրիկուն հասած հեռագրեր կ'ըսեն թէ՝ երէկ նոր կռիւ մը տեղի ունեցած է Եալուի վրայ, և նպաստաւոր եղած է Ռուսերուն։

ՊԵՐԼԻՆ.—Գերման Թերթերուն մեծ մասը իրենց դժգոհութիւնը կը շարունակեն Մարոքի վերաբերեալ անգլեւ-ֆրանսական համաձայնութեան նկատմամբ։ Կ'ըսեն թէ Ֆրանսայի ըրած զիջումները անկարեւոր են տնտեսական այն տագնապին առաւելութեանց հանդէպ զորս Ֆրանսա կը քաղէ։ Մէկ քանի լրագրեր ալ կ'եզրակացնեն թէ համաձայնութիւնը Էտուարտ Է.ի հակագերման քաղաքականութեան արդիւնքներէն մին է։

ԵՐԶՆԿԱՑԻ ԵՒ ԿԱՐԻՆԻ ԸՆԹԵՐՑՈՂՆԵՐՈՒՆ

Մանզումէի Երզնկայի Դրօշակալ կարգուած է Մեծ. Ցարութիւն Արշարունի էֆ. Տէր-Մելքոնեան, իսկ Կարինի համար փոստաբան Մեծ. Պօղոս էֆ. Եկաւեան։ Հետեւաբար այս երկու քաղաքներուն մէջ թերթիս հետ բաժանորդագրութեան հաշիւ ունեցողները կրնան դիմել վերոյիշեալ էֆ.ներուն։

ԲԱՐԻԶԻ ՊՕՐՍԱՆ
BOURSE DE PARIS

18 Ապրիլ 1904

Ֆրանս. 3% Français)	97	37
Ռէժի (Tab. Turcs)	375	—
Օսմ. Միացեալ (R. Nv. Unif.)	83	35
Երկաթուղի (Lots Turcs)	123	—
Պանք Օթթ. (Banque Ott.)	576	—
Թրանսվալ (Transvaal)	114	—

ԵՐԿՈՒ ՕՐՕՐՈՑՆԵՐԸ

ՎԷՊ

ԸՆՏԱՆԵԿԱՆ-ԸՆԿԵՐԱԿԱՆ ԿԵԱՆՔԷ

Հեղինակ ԷՄԻԼ ԳՈՒՇՊՈՒՐ — Թարգմանիչ ԳԷՈՐԳ ՍԻՄՔԷՇԵԱՆ

ԱՌԱՋԻՆ ՄԱՍ
ԿԱՏԱՐԵՑ ԱՂՔԱՏԿԸ

Ղուքզ վայրկեան մը կեցաւ իր խօսքերուն ազդեցութիւնը չափելու համար իր զաւակին վրայ։ Ցետոյ շարունակեց.

—Ամէնքը աս չէ՛ գրեթէ։ Լիւսրոլներու բուն զաւակը նշանուած է պարկեշտ ու ազնուաբարոյ աղջկան մը, որ Լէոնդին Պլանշառ կը կոչուի և որ Էռնէսդին Լիւսրոլի տղայութեան ընկերն է։ Այս պարագան կրնայ մտաւորապագայի մը մէջ վտանգել ձեր գոյութիւնը և բարոյական ու նիւթական ամէնէն վատթար վիճակը ստեղծել ձեզ համար։

Լուիզի տղան, ալ ձեռքը ծնոտին կրթնցուցած, կը մտածէր շարունակ։

Մօրը խօսքերը ա՛նքան բնական ձայնով մը արտասանուած էին որ կարելի չէր ապրակուսիլ անոնց ստուգութեան։

—Բայց եթէ պարոն և տիկին Լիւսրոլ իմ ծնողքս չեն, հապա ե՞ս որին զաւակն եմ, պոռաց վերջապէս քանի մը քայլ յառաջանալով։

—Ախ, հառաչեց հէք մայրը թախծոտ չեչտով մը, եթէ ձեր սիրաը բաբախել գիտնար, մինչեւ հիմակ շատ՝նց հասկցած պիտի ըլլայիք թէ որի՛ն զաւակն էք դուք։ Ձեր տղայութենէն ի վեր իմ ցոյց տուած խնամքներս և գորովս բան մը չե՞ն բացատրեր ձեզի։ Ժամէ մը ի վեր ըսուած խօսքերը բաւական չե՞ն ապացուցանելու թէ ես ձեր մա՛յրն եմ...։

—Ի՞նչ, դուն իմ մա՛յրս ես, կանչեց երիտասարդը աչքերը խոշոր խոշոր բացած։

Տարաբախտ կինը, թիկնաթոռի մը մէջ թաղուած, կը հեծկլտար։

Լուի, —իր բուն անունովը պիտի կոչենք զինքը այսուհետև,— մեծաքայլ կը պտտէր հիմակ սենեակին մէջ, ոտքին ծայրովը աքացի հարուածներ տալով միչտ գետնին գորգերուն։ Դէմքին վրայ կատաղութեան ցաւագին պրկում մը կը տեսնուէր և աչքերը կը փայլատակէին վայրագօրէն։

Պահ մը ետքը եկաւ կեցաւ Լուիզի առջեւ և մատովը անոր ուսին դպչելով,

—Ըսել է որ, վրայ բերաւ պաղատելամբ, հիմակ ես քու զաւակդ եմ և դուն ալ իմ մայրս ես։

—Այո՛, հեծկլտաց հէք կինը գլուխը վեր առնելով, երբ Լիւսրոլները իրենց զաւակը իմ քովէս առնելու եկան, գործը անանկ բերաւ որ պտիպուհեցայ քե՛զ յանձնել, փոխանակ իրենց բուն զաւակին...։

ՊԱՏՐԻԱՐՔԱՐԱՆԷՆ

ՊԱՏՐ. Փոխանորդ Տ. Գաբրիէլ եպիսկ. Ճէվահիրճեան, որ մէկ երկու շաբաթէ ի վեր հիւանդ էր, առողջացած ըլլալով, երէկ Պատրիարքարան իջաւ։

ՊԱՏՐԻԱՐՔԱՐԱՆԸ վաղը փակ է Աւետումն Ս. Աստուածածնի տօնին առթիւ։

ԳԵՐ. Տ. ՄԵՍՐՈՊ արքեպիսկ. Սուքիասեան, որ բաւական ժամանակէ ի վեր հիւանդ էր, կը լսենք թէ ապաքինած է։

ԲԱՐԵԳՈՐԾԱԿԱՆ ձեռնարկներու այն շարքին մէջ, որ սկսաւ Ս. Զատկին առիթով, Պալաթի աղքատախնամը իր բաժինը ունեցած է, թաղին 60ի չափ աղքատիկ տղոց շինելով հագուստ եւայլն։ Աղքատախնամը՝ հայթայթելու համար այդչափ տղոց զգեստները, պիտանէի բաց մը ունեցած է, զոր լեցընելու համար դիմում կ'ընէ բարեսէր անհատներու, որպէս զի հաւասարակշռէ իր եկեւմուտքը, որ ո՛չ մէկ տղայ բացը ձգելու և ո՛չ մէկու սիրտը վիրաւորելու համար, իր ուժէն վեր փորձի մը ձեռնարկած էր, գովելի նախաձեռնութեամբ մը։

ՍՂԵՐԴԻ Առաջնորդ Տ. Փառէն վրդ. որ ժամանակէ մը ի վեր թեմական այցելութեան ելած էր շրջակայ գիւղերու ժողովուրդը հոգեւորապէս մխիթարելու և եկեղեցապատկան կալուածներէն ամանց գործերը տեղին վերայ կարգադրելու համար, Սղերդ դարձած է և հիմայ կը զբաղի տեղւոյն առաջնորդական և դպրոցական գործերով։ Սղերդի և շրջականներու նպաստընկալ վարժարանները վերաբացուած են, բոլորովին նոր կարգադրութիւններով, ինչպէս նաև աղջկանց վարժարանն ալ վերաբացուած է և գորգաշինութեան ճիւղը ուսումնականին հետ միեւնոյն ատեն զարգացնելու և յառաջացնելու համար, պէտք եղած նիւթերը գնուած են հանգանակուած դրամով։

ՑՈՒՆԱՑ Ս. Պատրիարքը որ իմացած էր Քաղ. ժողովոյ ատենապետ Եուսուֆեան Տիգրան էֆ.ի հիւանդութիւնը, Զատկի առթիւ՝ Ցունաց Պատրիարքարանի Բ. գործակատար Սբիրաքի էֆ.ն ղրկած է՝ որպիսութիւնը հարցնելու համար։ Սրբազնութիւնը, նոյն առթիւ զատկական ոսկեզօծ հաւկիթներ ղրկած է Եուսուֆեան էֆ.ի։

ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՑԻ Հոգաբարձութիւնը շնորհակալութեան գիր մը ղրկած է ատամնաբոյժ Վռամշապուհ էֆ. Թաշճեանի որ շուրջ ութը ամիսներէ ի վեր անձնուիրաբար կը գարմանէ պատըսպարեալներուն ակռաները և խնդրած է որ ըստ առաջնոյն շարունակէ իր աշխատութիւնը։

ԻՃԱՏԻԷԻ Ներսէսեան և Երմոնեան վարժարանի Հոգաբարձութիւնը շնորհակալութեամբ կը ծանուցանէ թէ Տոքթ. Սանդրիկ և Երուանդ Գուլյումճեան 60 զրուշ նուիրած են վարժարանին, իրենց հօր՝ ողբացեալ Զէնոբ էֆ. Գուլյումճեանի յուղարկաւորութեան առթիւ։

Ա Զ Դ

Ղալաթիոյ Ս. Լուսաւորիչ Եկեղեցւոյ Խնամակալութիւնը կը ծանուցանէ թէ, Ամենապատիւ Սրբազան Պատրիարք Հայրը հանդերձեալ է Ս. Պատարագ մատուցանել յառաջիկայ Հինգշաբթի (8 Ապրիլ 1904) և Բանին կենաց քարոզութեամբ հոգեւորապէս մխիթարել բարեպաշտ ուխտաւորները։

5 Ապրիլ 1904
Ղալաթա

(Կնիք)

Մաճօր. — Սկզբնաւորութիւն ժամերգութեանց ի ժամ 1½, Ս. Պատարագի՝ 2½։

ԻԶՄԻՐԻ ԿԵԱՆՔԷՆ

Իզմիր, մարս 31

Ուրախութեամբ կը լսենք թէ, ըստ սովորութեան, այս տարի ալ տեղւոյս ազգ. երկսեռ վարժարաններու Խնամակալութիւնը հանգանակութեան ձեռնարկելով, հոգացած է երկսեռ վարժարաններու աղքատիկ ուսանողներու հագուստները։ Ս. Մեսրոպեան վարժարանի աղքատ աշակերտներուն բաժնուած է 81 զոյգ կօշիկ, 59 հատ գդակ և 57 ձեռք հագուստ։ Իսկ Ս. Հռիփսիմեան վարժարանի աղքատ աշակերտուհիներուն՝ 74 զոյգ կօշիկ և 74 շորջազգեստներ։

×

Քաղաքիս Աղքատախնամը հրատարակած է իր 1902 Ցնվ.—1903 Դեկ.ի երկամեայ տեղեկագիրը, իր հաշուեկշիռով։ Ինչպէս կը տեսնուի տեղեկագրէն, այս մարմինը յաջողած է 606 աղքատ հիւանդներու դեղ, բժիշկ և սնունդ մատակարարել։ Անցեալ տարուան մէջ իր գլխաւոր գործը եղած է, մանուկներու մէջ ծագած ծաղկախաի մրոցին պատուաստել բազմաթիւ աղքատ մանուկներ։ 1902 Ցունվարէն 1903 Դեկտեմբեր, իր մուտքը եղած է՝ գանձանակէ 15,002.75 զրուշ, պնակէ՝ 7,625.75 զրուշ, նուիրատուութիւններէ 7,419 զրուշ, ի նպաստ սարքուած երեկոյթներէ 7,282.25 զրուշ։ Իսկ այս երկու տարուան շրջանին մէջ եղած ծախքերու գումարն է 37,379 զրուշ։

×

Այս տարուան Կրթասէր Ընկերութեան սարքած մանկական պարահանդէսին հասոյթի հաշիւն է պիւՖէէ և տոմսակներէ գոյացած 121.56 օսմ. ոսկի։ Այլ և այլ ծախքերու գումարն է 33.56 օսմ. ոսկի, որով զուտ հասոյթ կը մնայ 88 օսմ. ոսկի։

ՍՏԵՓԱՆ ԵՐԿԱՆԵԱՆ

ՇՆՈՐՀԱԿԱԼԻՔ

Կը փութամ հրապարակաւ իմ սրտագին շնորհակալիքս մատուցանել Պէշիքթաշի Ս. Աստուածածնայ եկեղեցւոյն Պատ. Թաղ. Խորհուրդին, Մաքրուհեան վարժարանի Պատ. Հոգաբարձութեան, եկեղեցական Հարց և բոլոր այն բարեկամաց, որոնք ներկայ գտնուեցան ողբացեալ մօրս՝ Իսկուհի Եաղմաճեանի յուղարկաւորութեան, և իրենց ցաւակցութիւնը յայտնեցին այս տխուր առթիւ։

Դաստիարակ Ուսուցիչ
Մաքրուհեան վարժարանի
ԼԵՒՈՆ ԵԱՂՄԱՃԵԱՆ

Պէշիքթաշ, 5 ապրիլ 1904

Ադամեան, Նահապետեան, Մարտիրոսեան և Արբահամեան ընտանիքները իրենց խորին շնորհակալութիւնը կը յայտնեն ամէն անոնց, որոնք հաճեցան ներկայ գտնուիլ հանգուցեալ ՄԻՆԱՍ ԱՂԱ ԱԴԱՄԵԱՆի յուղարկաւորութեան, և իրենց ցաւակցութիւնը յայտնեցին այս տխուր առթիւ։

ՄԵՐ ՊԱՏԱՍԽԱՆՆԵՐԸ

ՎԱՆ, ՄԵԾ. ԹԷՊԱԿԻՇ ԷՖ.— Ստացանք ձեր Մարտ 22 թուակիրը և ձեր յանձնարարութեան համեմատ Բասիմի նոր թերթէնին Ս. թիւէն սկսանք ղրկել հետեւեալ Տեարց. —

Հայկ էֆ. Դէյկանցի
Սարգիս » Պանտիկեանի
Մարտիրոս » Բարիկեանի
Գարեգին » Զաքարեանի
Ցակոբ » Բէջչեանի
Մ. Գրիգոր » Վարդապետեանի
Վահան էֆ. Հիւսեանի և Պօղոս էֆ. Տ. Պողոսեանի բաժնեգիրները ստացանք Ճիտէճեան էֆ.էն։

ՀԱՆԳԻՍՏ
Տ. ՊՕՂՈՍ Ս. ԷՄՄԱՆՈՒԷԼԵԱՆԻ
Կ. ՊԱՏՐԻԱՐՔ ՀԱՅ-ՀՌՈՄԷԱԿԱՆՆԵՐՈՒ

Երէկ իրիկուն ժամը 10ին, Սագըզ Աղաճի Պատրիարքարանին մէջ վախճանեցաւ Հայ-Հռոմէականներու Կ. Պատրիարք Տ. Էմմանուէլեան Սրբազան։

Մահը առաջ եկած է սիրտի երակի մը խզումէն, քանի որ Պատրիարքը ողջ առողջ էր դեռ և առջի օր Պատրիարքանիստ եկեղեցիին մէջ նախագահած էր հանդիսաւոր թափորին։

75 տարեկան էր և ծնած Մարտինի մէջ։ Ուսումը առած էր մասամբ Զմմառայի վանքին մէջ և յետոյ կատարելագործած էր Հռոմի Բրօբականտային մէջ։

Կեսարիոյ Եպիսկոպոսութիւնը վարած էր երկար տարիներ մինչեւ 1899, երբ Ազարեանի մահէն ետք Կ. Պատրիարք ընտրուելով Պոլիս եկաւ։

Իր գրական մարդ ունէր աստուածաբանական և փիլիսոփայական երկասիրութիւններ։

Կայս. Կառավարութեան կողմէ արժանացած էր Ա. Օսմանիէ և Ա. Մէճիտիէ պատուանշաններուն։

Ցուղարկաւորութեան օրը ցարդ որոշուած չէ, բայց հաւանաբար Հինգշաբթի կամ Ուրբաթ տեղի պիտի ունենայ։

Մահուան լուրը անմիջապէս հեռագրուեցաւ Հռոմի Պապին, և մայրաքաղաքս գտնուող Հայ-Հռոմէական եպիսկոպոսները՝ Վարչական Ժողովին անդամներուն հետ Պատրիարքարան փութալով, յուղարկաւորութեան և բարոյութեանց նախնական պէտքերով զբաղեցան։

"ՄԱՆԶՈՒՄԷ„Ի ԱՐՁԱՆԱԳՐՈՒԹԵԱՆՑ ԲԱԺԻՆԸ

ԿՆՈՔՆՔ

Արչաւիր.— Որդի Ցովսէփ էֆէնտի Փափազեանի։ Մկրտուած Բերայի Ս. Ցարութիւն եկեղեցին, Կիրակի օր։ Կնքահայր Կարապետ էֆ. Վարդեան։

ԹԷՎԱՀԱԹ

Մանասթիր Վիլայէթի Էվրագ միւտիրի իզ. Մէհմէտ էֆ.ի թէրգիէն Միւթէմայիզ վէ մէքթուպի գալէմի միւէվվիտէրինաէն Եազուպ էֆ.ի թէրգիէն Սանիյէ սընըքը Սանիսի վէ մէճլիս իտարէի վիլայէթ պայ քեթիպի ռիֆ. Շերիֆ վէ վիլայէթ թէրճէմանը Շենասի էֆ.էրէ Սալիսէ ռիւթպէլէրի թէվհիտ պույրուլմուշ ըրը։

ՆԸՇԱՆ

Ֆրանսա Մէճլիսը Մէպուսանը ազասընտան օրթա էլչի իւնվանընը հարզ Մ. Ֆրանսուա տիւ Լէնզլէ պիրինճի ռիւթպէտէն Մէճիտի Նըշանը զիշանը իհսան պույրուլմուշ ըրը։

ՆԵՐՔԻՆ

ԿԱՑՍ. ՊԱԼԱՏԻՆ ՄԷՋ. (Պաճսօնական).—Ռուս դեսպան Մ. Զինովիէվ կիրակի իրիկուն կայս. Պալատին մէջ ճաշելէ ետք, շնորհուած մասնաւոր արտօնութեամբ, պատիւը ունեցաւ Վեհ. Սուլթանին ներկայանալու ոչ-պաշտօնապէս։

ՄԱՔԲԱՐՈՎ ԾՈՎԱԿԱԼԻՆ ՄԱՀԸ.— Կիրակի օր ռուս դեսպանատան մատրան մէջ Մաքարով ծովակալին և Բէքրօբաւլովսքիի միւս մեռեալներուն համար կատարուած հոգեհանգիստին, Կայս. Կառավարութեան կողմէ ներկայ գտնուեցաւ Անտառներու, հանքերու և երկրագործական նախարար Սէլիմ Մէլհամէ փաշա։ Ներկայ էին նաեւ հելլէնական և ռումանական դեսպանները, Բարատաղի և Պուլկարիոյ գործակատարները, դեսպանական ներկայացուցիչներ, Ցունաց Պատրիարքին Փոխանորդը, Հայոց Պատրիարքարանէն ներկայացուցիչ մը, Էկզարքարանին գործակատարը, հրամատար Պէռժէ և ուրիշ ծանօթ անձեր։ Դեսպան Մ. Զինովիէվ ցաւակցութիւններ ընդունեց արարողութիւններէն ետք։

ԱԹԷՆԻՈՒ Օսմ. դեսպան Բիֆաթ պէյ Ապրիլ 1ին Վօլօ ժամանեց և ընդունուեցաւ հելլէն իշխանութիւններէն։ Բիֆաթ պէյ Վօլոյէն Թեսալիա պիտի երթայ և անկէց ալ Ալասօնիա (օսմ. հող)։

ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ կառավարութիւնը Պաուոյ Լէդէոնի Գ. ատիճանը տուաւ Երուսաղէմի կառավարիչին և Դ. ատիճանը արտաքին գործոց տեսուչ Պէշարէ էֆ.ի։ Կայս. Իրատէ մը արտօնեց ատոնց գործածութիւնը։

ՕՍՄ. ՆԱԻԱՏՈՐՄԸ.—Բիլի նաւարանին շինած երկու յածանաւերը մօտերս ծով կ'իջուցուին։

—Միտիլլիէն եկած մասնաւոր հեռագիրներ կը ծանուցանեն թէ Ապտիլ-Մեճիտ նորաշէն յածանաւը Շբ. օր հոն ժամանեց։ Մարտանաւին նաւահանգիստ մուտքը ողջունուեցաւ Մէսուտիյիի կողմէ և ծովակալ Էյրէֆ փաշա և կառավարիչը այցելեցին յածանաւ։

—Արքունի նաւարանին մէջ նորոգուող երեք մարտանաւերուն էլեկտրական ցոլացուցիչները զետեղուեցան։

ՄԱԳՐԻԳԻՒՂԻ անձուկ վառօդի գործարանին համար ճարտարագէտ մը պիտի բերուի Գերմանիայէն։

ԲԱՂԱՔԱՊԵՏՈՒԹԻՒՆը որոշեց սալարկել տալ Գատգիւղի՝ Գուշ-Տիլի և Մօտա տանող ճամբաները, նաեւ Մոմհանէի մեծ ճամբան։ Բաղաքապետութեան մէկ քանի պաշտօնատարները այցելեցին այդ փողոցները ծախքին արժէքը գնահատելու համար։ Աշխատութիւնները պիտի սկսին մօտերս։

—Բաղաքապետութիւնը, ամէն տարուան պէս, այս տարի ալ սկսած է քննել վաճառողներու գործածած չափերը և կշիռները։

ՈՐԲԵՐՈՒ ՄՆՏՈՒԿԸ.—Մրազիր մը մատուցեցաւ Բ. Դրան, Որբերու Մնտուկին գործառնութիւնները կանոնաւորելու և Պոլսոյ Ապահովութեան Մնտուկին նման ելմտական հաստատութեան մը վերածելու համար, որպէս զի որբերը աւելի օգտուին։

ՀԱՑՏԱՐ ՓԱՇԱՑԻ քարափին և նաւահանգիստին վերջնական ընդունելութիւնը պիտի կատարուի մօտերս։

ՀՆԱԳԻՏԱԿԱՆ.—Պոլսոյ հնագիտական ռուս ընկերութեան քարտուղար Մ. Լէօբէր Սեւ ծով մեկնեցաւ, հնագիտական պեղումներ կատարելու համար Ինէպոլուի, Սամսոնի, Սինոբի, Օրտուի և Կիրասոնի կողմերը։ Գտած հնութիւններուն լուսանկարները պիտի առնէ։ Տեղական իշխանութիւնները հրահանգ ստացան ամէն դիւրութիւն ընծայել։

—Զօր գաւառակին մէջ գիւղացի մը դաշտը փորած ատեն պտուկ մը գտաւ հին դրամներով լեցուն։ Այդ դրամները Կայս. Թանգարանը ղրկուեցան։

ԲԱՄՊԱԿ. — Օսմ. բամպակներու վաճառականութիւնը զարգացնելու համար, ծանուցուեցաւ ամէն կողմ որ բամպակի մշակութիւնը աւելի ընդարձակուի։

ՇԻՐՔԷԹԻ ԽԱՑՐԻԷԻ վարչութիւնը որոշեց որ իր շոգենաւերուն նաւապետները միօրինակ համազգեստ կրեն։

—Ծանուցուեցաւ Շիրքէթի քամաօթներուն նաւամատոյցներու միջեւ նամակ չփոխադրել։

«ԷԼ-ԴԱՀԻՐԷ» շոգենաւով երէկ Պոլիս ժամանեց Եգիպտոսէն, տիկին Արշակ Ունճեան։

ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ.— Ատաբազարի մեր թղթակիցը հետեւեալը կը գրէ.—

Ցաւալի է ըսել թէ վերջին տարիներս մէկէ աւելի մնանկութիւններ պատահեցան քաղաքիս մէջ. թէեւ առաջին ակնարկով կը կարծուի թէ գործերու նուազութիւնը ըլլայ պատճառը, բայց անանկ չէ. ես մի առ մի քննելով վոտահաբար հասկցայ թէ պատճառը ոչ այլ ինչ է բայց եթէ քաղաքիս վաչխառուներու պահանջած տոկոսին չափազանց սղութիւնը։

Սիրելի Ատաբազարցիներ, դիտեմ որ ձեր պարտաճանաչութեան ղգացումէն մղեալ այդպէս սուղ տոկոսով դրամ կ'առնէք, որպէս զի օրը օրին ձեր պօնօները վճարէք, բայց ի՞նչ օգուտ ձեր պարտաճանաչութենէն երբ որ վերջը վերջը դուք կը վնասուիք. տեսէք տոկոսով դրամ տուողները օրէ օր կը պարարտանան՝ մինչ ձեր քսակը օրէ օր կը նիհարնայ. ըստ իս աւելի լաւ կ'ընէք եթէ իւրաքանչիւրդ ձեր դրամական կարողութեան չափով գործի ձեռնարկէք. այս մասին մեր դրացի Նիկոմիդիացիներէն օրինակ առէք։ Փոխանակ ցուցամոլութեամբ հարուստ երեւնալ ջանալու իրապէս հարուստ ըլլալ ջանացէք։

ՕՐՈՒԱՆ ԴԷՊՔԵՐԸ

ԾՈՎԻ ԱՐԿԱԾ.— «Կուրճի»ի Նեապոլիս շոգենաւը, որ Պիրէոնէն Պոլիս կուգար 235 ճամբորդներով, Անտրոս կղզիին Ֆաի փարոսին մօտ, ժայռերու զարնուեցաւ մշուշին պատճառաւ։ Նաւը սկսաւ ներս խուժել բացուած խրամէն և նաւը ընկղմեցաւ։ Ճամբորդներն ու նաւաղները նաւակներով ցամաք ելան։ Ոմանք լողալով ազատեցան. կը կարծուի թէ երկու հոգի խեղդուած են։

ՈՃԻՐ.— Առջի օր, Պոլիս, Զաթալխան, կոչկակար Պօղոս և մաքենաճի Գառնիկ կռիւի բռնուեցան իրարու հետ։ Պօղոս դանակով վիրաւորեց Գառնիկը քանի մը տեղէն։ Ոճրագործը ձերբակալուեցաւ։

ԳՈՂՈՒԹԻՒՆ. — Էվգաֆի նախարարութեան Մակլիլաթի ճիւղին սենեկապահներէն չատրը, ուրբաթ օր, պտոյտի գացած էին։ Իրիկունը տեսան թէ իրենց սենեակին դուռը բացուած և հաւաքիչ Մուսթաֆա էֆ.ի սնտուկը կոտրուած է։ Իսկոյն ոստիկանութեան իմաց տուին, որ քննութեան ձեռնարկեց և իմացաւ թէ սենեկապահներէն Արարկիրցի Շիւքրի, Ղալաթիոյ մէջ, Մարիա անուն կնոջ մը հետ յարաբերութիւն ունի. նաև ստուգեց որ այդ անձը փայտ կոտրելու համար ուրաք մը ուղած է, որով կոտրած է սնտուկը։ Ոստիկան մը Ղալաթիա անցնելով Շիւքրին ձերբակալեց, նոյն կնոջը քովէն. գինով վիճակի մէջ։ Շիւքրի խոստովանեցաւ իր արարքը։ Վրայէն 4,400 զրշ. գտնուեցաւ. մէկ մասը կիներուն հետ մխած էր։ Գողցուած գումարն էր 4,747 զրշ.։

ԳԻՇԵՐՈՒԱՆ ՀԵՌԱԳԻՐ

ՎԵՐՋԻՆ ԺԱՄ

Երէկ գիշեր ուշ ատեն հեռագրական գործակալութեանց կողմէ մեզի հաղորդուած են հետեւեալ հեռագիրները.—

ՊԵՐԼԻՆ, 18.— Եկած հեռագիրներ կը ծանուցանեն թէ Զինաստան չարժման մէջ դրած է երեք զօրաբանակներ, որոնցմէ երկուքը կ'առաջնանն դէպ ի Մանչուրիոյ սահմանագլուխը։

ԲԱՐԻԶ.—Բորթ Արթուրէ կը հեռագրեն թէ ռուս նաւատորմը նաւահանգիստն դուրս չպիտի ելլէ, մինչեւ որ չժամանէ ծովակալ Սքրիլով։

—Բեթերսպուրկէ կը ծանուցուի թէ Ապրիլ 12ին Բորթ Արթուրի վրայ եղած յարձակման միջոցին Ճաբոնցիք յածանաւ մը կորսնցուցին։

—Զօր. Քուրոքաթքին կը հեռագրէ թէ գործողութիւնները դադրած են Մանչուրիոյ մէջ, հեղեղման անձրեւներու պատճառաւ։

ԲԵԹԵՐՍԲՈՒՐԳ. — Վլատիմիր մեծ դուքսը երկու վիրաբոյժներ ղրկեց իր որդւոյն՝ Սիրիլ մեծ դուքսին դիմաւորութեան։

ԲԱՐԻԶ.—Երեսփոխանական ժողովին նախկին նախագահ Մ. Բոլ Տէչանէլ մեծ ճառ մը արտասանեց Բարիզի մէջ, կոչում ընելով բոլոր կուսակցութիւններուն՝ որ միանան Հանրապետութեան շահին համար։

ՀՌՈՄ.—Բալէրմոյի արքեպիսկոպոս հանգուցեալ Սէլէզիայի պիտի յաջորդէ կարտինալ Բամբոլլա։

ՍԱԿԱՐԱՆ

Ստորեւ նշանակուած թիւերէն ինչպէս կը տեսնուի, «Ռուսական»ը կէս միութիւնի չափ ինկած է և «Ճաբոնական»ը 1.25 նորէն վրայ դրած է։

ՂԱԼԱԹԻՈՅ ՍԱԿԱՐԱՆԸ
5/18 ապրիլ 1904

ՕՍՄ. ՄԻԱՑԵԱԼ

Երէկ իրիկուն գոցուեցաւ	89.29
Ամէնէն բարձր գինը	91.06
» վար գինը	89.09

ՐՈՒՄԷԼԻԻ ԵՐԿԱԹՈՒՂԻ

Երէկ իրիկուն գոցուեցաւ ֆր.	119.50
Երէկուան բարձր գինը	122.—
» վար »	118.87½
Ռուսական	62.80
Ճաբոնական	66.50
Քարափ	513.
Քրէտի Ֆոնսիէ էժիբսիէն	284.—
Պանք Նաս. Կրէս.	430.
Թրամվայի Բաժնեթուղթ	6.
Ռէժիի պարտաթուղթ Ֆրանք	375.—
Անատոլ. Երկ. բաժնեթ. Ա.Ո.	11.80
Օսմ. Ապահովագր. Ընկ. Լ. Օ.	4.65

ԴՐԱՄՆԵՐՈՒ ԸՆԹԱՑՔԸ

Օսմ. ոսկին 100 զրշ.էն	զրշ. փր.
Մէճիտիէ արծաթ	108.17
Անգլիական ոսկի	110.02
Ֆրանսական ոսկի	87.20
Քրիմիշ	51.04
Նոր մէճիտիէ	104.05
Բոլ	90.10
Ռուպլի թղթադրամ	8.63
Լոնտոն 3 ամիս	111.10
Բարիզ »	22.62½

"ՄԱՆԶՈՒՄԷ,,Ի ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ԹԵՐԹՕՆԸ

6 Ապրիլ 1904 70

ԼԱՓԱԶԱՏԵՆՕՐԻՐԸ

ԵՐԿՐՈՐԴ ՄԱՍ

Ի.

Այս վայրկեանին, փողոցին վերի ծայրէն ամբոխի երկար շարք մը փրթաւ։ Կ'երգէին, կը գոչէին և դիւղներին պանծացնելով օրուան ոգին կը փառաբանէին։

Ամէն կողմ լոյս և հրախաղութիւն, և ամէն կողմ զինարձակութիւններ։

Ջրվէժի մը պէս կը հոսէր այդ ժողովուրդը որ ինքզինքէն դուրս ելած էր կարծես և ըրածը չէր գիտեր։

Վիպէռ և Սավարի սակայն, իրենց գերազանց յուզման և զգոյշութեան մէջ, ուշադիր չէին եղած ինչ որ իրենց շուրջը կ'անցնէր և չէին տեսած այն խումբը որ դէպ ի իրենց կուգար։ Ցանկարծ ինքզինքին ընդհարուած, իրարմէ անջատուած և հրանքէն մղուած գտան։

Վիպէռ, որ ուզած էր ընդդիմանալ և կռուիլ հասանքին դէմ, անմիջապէս ամբոխին միւս ծայրը, մէկ կողմ նետուեցաւ։ Իսկ Սավարի ընդհակառակը ոչ մէկ դիմադրութիւն ըրաւ. ինքզինքը ձգեց և թողուց որ ո՛ւր կ'ուզեն հոն քշեն։

Այս միջոցին ամբոխէն օրուան ոգոնին առթիւ իրը ուրախութեան նշան արձակուած հրազէնէ մը Սավարի վիրաւորուեցաւ ծանր կերպով։

Կարգ մը մարդիկ անմիջապէս փութացին օգնել վիրաւորին։ Սավարի անմիջապէս տարուեցաւ պուլվարին վրայ, կառքի դրան մը տակ։ Հոն, իր արիւնլուայ գիրքին մէջ, աչքերը մարմրուն, նշան ըրաւ զինքը չրջապատող մարդոց թէ խօսիլ կ'ուզէ։

Դէպ ի անոր ծռեցան։ Վիրաւորը աղերսարկու և սրտակեղէք չեչտով մը մրմնջեց.

— Ինծի Կրամօն փողոց տարէք... մեռնելէ առաջ մէկը տեսնել կ'ուզեմ...

Ժողովուրդէն երկու հոգի, այն տեսակ մարդոցմէ որոնք միշտ կը կարեկցին բոլոր դժբաղդներուն և ամէն աղերսներէ կը յուզուին, անմիջապէս բերել տուին պատգարակ մը, վիրաւորը վրան դրին և ճամբայ հանեցին։ Ցոլայ մը կը հետեւէր, որուն ձեռքի ջահը կը լուսաւորէր Սավարի արիւնոտ կուրծքը և անոր գեղանի դէմքը, ուր արդէն տարածուած էր մահուան դալուկը։

Ամէն մարդ ճամբայ կը բանար. էրիկ մարդիկ կը գոչէին և կիները կուլային։ Կէս գիշեր էր և եկեղեցիի զանգակը հեռուանց կը լսուէր ամբոխին աղմուկներուն մէջէն։

Սավարին տանող մարդիկը և ջահը բռնող տղան կ'առաջնորդային այս ամէն իրարանցումներուն մէջէն։

Կրամօն փողոցը տան մը առջեւ երբ հասան, վիրաւորը ոգեւորուեցաւ և նշան ըրաւ որ կենան։

Կառքի դրան մը կը դարձնեն, երրորդ յարկ կ'ելլեն և ուժգին կը քաշեն զանգակը։

Բայց պատասխան չկար, ձայն չկար։ Ցարկաբաժինը պարապ էր հիմա։

Ձիւլիա այս յեղակարծ յայտնութիւններէն ինքզինքը կորնցուցած, Մարիէթթայի հետ փախած էր կէս ժամէ ի վեր։

Սավարի, հոգեկան այս ցնցումին առջեւ բոլորովին ընկճած, յուսահատած և կորսուած, չուզեր որ զինքը տանին իր տունը և կարճ հոգեվարքէ մը ետք վերջին շունչը փչեց իր սիրուհիին դրան առջեւ, խալ հեծեծանքի մը մէջ մրմնջելով անոր անունը։

Ի.

Այս հանդիսական օրերուն էր որ Լանկլատ առիթ մը գտնելով, աներեւակայելի ճարպիկութեամբ մը կրցած էր օձիքը ազատել արգելարանէն և փողոց էր ինկած։

Լանկլատ խառնուեցաւ հոսանքին, քչուեցաւ, ընդդիմացաւ, խմեց, կերաւ և հրազէն մը ձեռքը, գնաց Սօլէյ-Ռուշանի տունը, գիշերին մնացած մասը հոն անցընելու համար։

Առանց զանգակը քաշելու ժամանակ տալու, կիցի հարուածով մը բացաւ իր նախկին տարիուհիին դուռը, սրահ մտաւ, մօտակայ սենեակի մը մէջ ձայնի աղմուկ մը լսեց և հրեց ուրիշ դուռ մը ալ։ Սօլէյլ-Ռուշանի հնոյսենեակին մէջ կը գտնուէր։

Սթէֆանի անկողնին վրայ փռուած էր հեշտագին, իսկ իր երիտասարդ Անգլիացին քանարէի մը վրայ երկնցած, սիկառ մը կը ծխէր։

Կինը Լանկլատը նշմարածին պէս ճիչ մը արձակեց։ Մնաց որ զարհուրելու ինչ կար...

Անգլիացին ըսաւ.

—Էջ՝, ո՞վ է քեզ դուք...

(Վաղը կ'աւարտի)

ՓՈՍՏԱՏԱՆ

ՅԱՐՈՒԹԻՒՆ ԷՖ. ԳԱՅՍԷՐԵԱՆ

Պոլսոյ առաջնակարգ փաստաբանները կարդին մէջ, Յարութիւն էֆ. Գայսէրեան նշանակելի տեղ մը կը գրաւէ և հրապարակի վրայ ծանօթ անուն մը ունի, իր տասներկու տարիներու գործունէութեան շնորհիւ։

Կը ստանձնէ ամէն տեսակ դատեր, ըլլայ Շէրիի, Հուգուդի, Թիճարէթի և կամ ձեռքի վերաբերեալ և անձնուիրաբար տեղեկութիւններ և լուսաբանութիւններ կուտայ իրեն դիմող ամէն անձի։

Մասնաւոր ընդունակութիւնը ունի առեւտրական կնճռոտ խնդիրներ կարգադրելու և առեւտրական կորսուած իրաւունքները վերահաստատելու։

Իր վարձքը միշտ կանխիկ չէ և նոյն իսկ շատ անգամ խնդիրը իրաւախուզութեամբ վերջացնելու կը ջանայ։

Մասնաւոր գումարի մը փոխարէն տարեկան կամ վեցամեայ միջոցի մը մէջ կը վարէ ո և է անձի մը դատական գործերը։

Անոնք որ կ'ուզեն ձեռնտա, կարող, համաձայնող և պատուաւոր փաստաբանի մը հետ գործել, պէտք է դիմեն Պապը Ալի Ճաssէսի, Մուսուլ խան թիւ 22—23—24, առաւուտ ժամը 3էն 6 և իրիկունը 10էն 12։

ԱՐԱՄ ԳԱՐԱԳԱՇԵԱՆ

Ա.ՏԱՄՆԱԲՈՑԾ

Պոլիս, Պահչէ Դարու, Պիճ Պիր Զէնիտի դիմաց

ԱՐԱՄ ԳԱՐԱԳԱՇԵԱՆ ամէն առաւօտ կանուխ կը գտնուի Սկիւտար, Իսմարիէ, Ցորլամաճը փողոց իր քարկարանը։ Ամէն օր 5—11 դիմել Պոլիս, Պահչէ Դարու, Պին-Պիր-Զէնիտին դիմաց։

Կիրակի օրերը ժամադրութեամբ

ԹԻՐԱԼԻՄԷ ՆԻՄՈՒՆԷԼԻՐԻ

(Թարգմանութեան նմոյշներ)

Գաղիերէնէ Տաճկ. և փոխադարձ թարգմանութեան վարժուիլ փափաքողներու համար հիանալի ուղեցոյց մ'է, ուր Ֆրանսացի մնծանուկալ գրագէտներու երկերը նոյնչափ հարազատ ուղեղող թուրք գրագէտներու կողմէ թարգմանուած են ու հրատարակուած տաճկերէն և գաղիերէն դէմ դէմ, որոնցմէ ոմանց անունները կը գտնենք իրենց թարգմանած հեղինակներով.

Նիկոլա Հանրմ — Ալֆրէտ տը Միւսէ

Ամէտ Միտոսթ էֆ. — Տիւմա Որդի

Ուշագրաւ գատէ Խալիա) Հէքթոր Մալօ

Զիւա պէյ եան. եան. (

Գին 2½ ղրուշ. գաւառներէն պէտք է 3 ղ.ի փոստային փուլ ղրկել «Մանզումէ»ի Խմբագրատան հասցէին ուր կը ծախուի յիշեալ գիրքը։

ԱՐՍԼԱՆԼԸ ՄԱՂԱԶԱ

Սուլթան Համամբնցա Հանօբուլօ խանընցա 8 Նուամերօլը պէօյիւք մէֆրուլաթ մաղազամտա պու ալֆա էվրօպատան ճէլպ իթիրիմ հէր տիւրլիւ մօպիլեալարը զայէթ էհվէն ֆիյաթ իլէ ֆիրուխթ իթիսիմէն, պունլարտան պէօյիւք եալարզլը այնալար, եալարզլը վէ ճէվիզլի ժարտէնիէլէր, եալարզլը վէ ճէվիզլի քօնսօլլար, բիրինճ վէ սէթիմուր քարեօլալար, թէլտէն եաթագլար, հէզարէն սանսալիէլէր վէ թամ սօֆրալարընա մախսուս էվրօպա սանսալիէլէրի, վէ պահճէ սանսալիէլէրի, վէ էտաժէրլէր, էնվաթ տիւրլիւ սիկարա իսկէմլէլէրի, այնալը տօլապ, ճէվիզլի վէ աճուր քարլամալը քարեօլալար վէ յալամանօլար, լաքէ վէ եալարզլը օտա թագըմլարը, սէտէֆլի քարեօլա վէ օտա թագըմլարը վէ դայրի հիւմ. հէր նէ սըքարչ օլուռնուրսա կէրէք էվրօպատան կէթիրթմէք վէ կէրէք Սթամպօլտա քէնտի ֆապրիքամտա դայէթ տըգգամ իլէ եաթթըմագ իւրէր հաղրըմ։ Մաղազամըն տէքօլարը Մահմուտ Բաշատա Ֆիւրդէի խանընտա օլուպ քօրնիչ վէչէրչիվէ չըպուլարը, գալըն վէ ինճէ սանտրգանալարը դայէթ էհվէն ֆիյաթլա ֆիրուխթ իթիսիկիմ միւհթէրեմիւլէրիւէրիմ իլան, վէ պիր ալֆա մաղազամա թէչրիթիլէրինէ ինթիգար էյլէրիմ։

1—36 ԼԷՕՆ ՖԻՐՍՄԱՆ

ՌՈՏՈԼ

ԼԱՐԴԱԽԻՒՍ ԼՈՒՏՈՂԱԿԱՆ

RHODOL

Բոլոր բոլուսական է. վարդէ և անոր պէս առողջարար նիւթերէ բաղկացած է; և այնքան քաղցրաբոյր է և ախորժելի համ ունի որ տղաք իսկ ուրախութեամբ կը գործածեն։ Վաւերացած է Առողջապահական ժողովին կողմէ և նշանաւոր բժիշկներ կը գործածեն զայն սամոքսի և աղիքներու խանգարման արդիւնք պնդութեան, արիւներթութեան և ասնց նման հիւանդութիւններու դէմ։ Հարիւ՝ Ուն Գաբան Աղէպլէր Ճատտէսի, Միւրիւվէթի դէպարանին տէր Եորկի Աբոսդուլիսէ՝ Դին 5 ղր.։ Կը գտնուի բոլոր մեծ դեղարաններու մէջ։

Գործածութեան եղանակը. — Զափահաներու համար երեկոյին պառկելու ատեն 2 անուչի դգալ, իսկ փոքրերուն համար սուրճի մը դգալ քիչ մը ջուրով խմելու է։ 30—19

Տէր եւ Տնօրէն
ՋՈՎՀԱՆՆԷՍ Ֆ. ԳԱՅՍԷՐԵԱՆ

ԱՐՄԵՆԱԿ ԻՆՃԷԵԱՆ

ՓԱՍՏԱԲԱՆ

ՎԿԱՅԵԱԼ ԲԱՐԻԶԻ ԻՐԱՒԱԳԻՏԱԿԱՆ ՎԱՐԺԱՐԱՆԷՆ

Ղալաթիա, Մհմմէտ Ալի Բաշա խան, թիւ 35

Կը ստանձնէ պաշտպանութիւնը ամէն տեսակ դատերու՝ Օսմանեան և օտար ամէն կարգի դատարաններու առջեւ։ 40—6

ՏՕՔԹԷՕՐ

ՎԱԼԱՆԹԷՆ ՆԱԼԲԱՍ

Վկայուած Բարիզի Բժշկ. Կաճառէն

ԿՆԱԽՏԱԲՈՅԺ — ՍԱՅԱՔԱՐՋ

Մասնագէտ թոքային, ստամոքսային, լեարդի, աղիքի հիւանդութեանց, ինչպէս նաև գաղղիական և ջղայինախտերու։ Հիւանդ կ'ընդունի ամէն օր առտուընէ մինչեւ կէս օր Սիրքէճի «Թուրքիա» դեղարանը, և կէս օրէ ետք, իր մասնաւոր դարմանատան մէջ Բերա, թիւ 1, Ռիւշտիւ-Բարմաք-Գարու փողոց։

ՊԵՕՅԻՒՐ ԷԼՊԻՍԷ ՄԱՂԱԶԱՍԸ

Գ. ԷՐՄԷՆԵԱՆ ԷՎ ՇԻՒՐԷԲԵԱՍԸ

Իսքանտրլ, Սուլթան Համամբնցա Թօփալեան խանին թէքմիլ 29 գաբրնցա

Էլպիսէ մաղազալարը միանընտա էմման է՝ Էսկի էվ էն զիյատէ քէսպի էմմիյէթ թիմիզ օլան էվ 1871 սէնէսինտէ թէէսիս օլունան Գ. ԷՐՄԷՆԵԱՆ պէօյիւք էլպիսէ սէբօզիիսօր, Էսկի նամ ու իւնվանընը վէ մէքանընը ապա թէպտիլ թիմիտիքէն մասատ, սահիպ վէ միւէսսիսի պու տէֆա պիր գաթ տահա ինղիպաթ վէ թէքմիլէ պէզլի զայրէթ խէրէք, Թօփալեան խանին, ումում իքինճի գաթրնը քէնտուսնէ հար վէ մաղազընընը թէվէսիւ էյլէմիշ տիր։

Բէնտի մաղազա միւսթախսէմիէրինէն պաղրլարրնին Սուլթան Համամ հիվարընտա եագընէն քիչատա իթմիշ օլուռգլարը էլպիսէ մաղազալարլա Գ. Էրմէնեան մաղազալարընին ասլա վէ գաթան իրթիպաթ, վէ ալագաբ եօգ տուր։

Պու ճիհէթէ տըգգամ պուլրուլմասը բէհա օլունուր։

Էլպիսէ իրթիրա իթմէք արզու խէնէլէրին էվվէլճէ պիր տէֆա Թօփալեան խանընին իքինճի գաթրնտա Գ. Էրմէնեան մաղազալարընը թէչրիթ իթմէլի տիրլեր։

1. Օրատա մէվճուտ էլպիսէլէրին ասն մտտա գումաշ վէ պիչիմլէրինի,

2. Գումաշլարին մէթանէթ վէ զէրթաքէթինի,

3. Ֆիյաթլարին դայէթ միւթէտիլ, վէ էլվէրիշլի օլմասընը։

Բէնիլրայն կէօրէն միհհթէրէմ միւթէրիէրին մէզքիւր մաղազալարընընդ ատան այրընմայաճաղլարընա գավիյէն էմինիզ։

ՖԻՅԱԹ ՄԱԳԹՈՒ

ԲԱԶԱՐ ԿԻՐԻՆԼԻԻՐԻ ՏԷՅ ԱԶԳԻ ՏՐՐ

ՏՕՔԹՈՐ ՃԷԼԱԼԵԱՆ

ՀԱՆՐԱՏԵՍՆՕՐ ՄԱՄՆԱԳԷՏ

ԴԱՂԳԻԱԿԱՆ, ՄՈՐԹԱՑԻՆ ԵՒ ԾՆՆԴԱՄԻԶԱՑԻՆ ԱԽՏԵՐՈՒ

ԲԵՐԱ, Մեծ Փողոցի ուղղութեան վրայ, Մեաք փողոց թիւ 4 ԱՄԷՆ ՕՐ,

Ա՛ԴԻՆԹՕՆ

ԵԱՆԿԸՆԱ ԳԱՐՇԸ ՎԷ ԷՕՄՐ ԻՂՈՒՆ ՍԻԿՈՒՐԹԱ ԳՈՒՄԲԱՆԻԱՍԸ

1828 ՎԷ 1829ՏԱ ԹԷԷՍԻՍ ԳԻԼԸՆՄԸՇ

Մէրքեզի իսարէսի — Բարիզտէ, Վանցօմ մէյսանընցա 9 ճիւմէրօլը տայիրէի խուսուսիկէրինտէ

ՀԱՅԻՊԱ ԾԻՒՂԻՍԻ

Մէրմայէ վէ իհթիեաթ 120,000,000 ֆր.
1902ին մագսուլաթը 24,000,000 »
Էօտէնէն զիյան 274,000,000 »
Սիկուրթալը խանէլէրին էյմիթի 21½ միլիառ

ԷՕՄԻՒՐ ԾԻՒՂԻՍԻ

Մէրմայէ վէ իհթիեաթ 161,000,000 ֆր.
1902 մագսուլաթը 12,000,000 »
Էօտէնէն զիյան 129,000,000 »
Սիկուրթալը էօմիւր 272,000,000 »

ՊՈՒՇԻՐԹԷԹ կանէթ միւսաիա չէրթիթ իլէ Թիւրքիատա սիկուրթա գայա իտիր

ԷՕՄԻՒՐ ՍԻԿՈՒՐԹԱ չիւպէսի տախի միւխթէլիֆ սուրէթատ վէ խուսուսի էհվէն ֆիյաթլարա էօմիւր սիկուրթա իտէր։

ՇԻՐՔԷԹԻՆ ՊԱՆԳԱՍԸ՝ «Օսմանլը Պանքասը» սրը. Թիւրքիա վէ Մէմալիւթը Շարգիյէ իչին միւտիրիյէթը ումումիյէ — Սթամպօլտա, Սուլթան Համամբնտա, Բաղրրճը Օղլու Բաստրը

Միւտիրի ումումիսի — ՍԻՄՕՆ ՔԱՅՍԷՐԼԻԱՆ

Միւտիր մուավինի — ՄԻՀՐԱՆ ՏԷՐ-ՆԵՐՍԷՍՍԵԱՆ

Ղալաթատա այրուճա պիր Շիւպէսի օլսունը կիսի՝ մէմալիւքը Մարբուսէէնին հէր թարաֆընտա տախի խուսուսի ժամանպարը վար տը։

ԱՐԴՈՒԶԱՐԴԻ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ

ԳՐԻԳՈՐ ՄԱԶՄԱՆԵԱՆ

Այն ամէն փափկամազակ և չ՝ոչ տիկինները և օրիորդները, որոնք կը փափաքին ճաշակի յարմար և վերջին ոճաձեւութիւններուն համաձայն կառնիթիւրներ, պուռսէ, սանթէլ, ժապա սեղմիրան, հովանոց, գուլպայ և առաջնակարգ Ֆապրիքներու հոտաղէնները և ուրիշ ամէն տեսակ նորաձեւութեան նիւթեր գտնել, ԱՆՄՐՑԵԼԻ ԱԺԱՆ ԳԻՆԵՐՈՎ, պէտք է դիմեն՝

Մեծ Շուկայ, Գալփամճըլար, թիւ 56

ԿԻՒԼԻՕՊԱՆ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆԸ

ՋԱՐԴԱՐԱՆՔ ՀԱՐՍԻ ՄՈՄԵՐՈՒ

ՏԻԿԻՆ ՀԻՒՍԷԻՆՃԵԱՆ

ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ

Կ. Պոլիս, Զագմագճըլար Եօգուշ, Մեծ Նոր խանի մէջ, վարի յարկ, թիւ 47

ՆԱԽԿԻՆ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ

ՄԵՍՈՐՈՊ ՀԻՒՍԷԻՆՃԵԱՆԻ

ՀԱՐՍԱՆԵԱՑ ՄՈՄԵՐՈՒ փառաւոր զարդարումներովը ՀԱՄԲԱՒԱՒՈՐ եղած սոյն վաճառատան մէջ պատրաստ կը գտնուին ամէն տեսակ մետաքս երիզ, լէմոն ծաղիկ, կրլանդ, քոլգէ, ձեռնոց, սնտուկ, արծաթապատ ափսէ և մկրատներ հագուստ։

Անգամ մը կ'արժէ այցելել սոյն վաճառատունը, տեսնելու համար ապրանաց տեսակի ճոխութիւնն ու ազնուութիւնը, և չատ մը ՖԱՆԹԷԶԻ ձեւեր մոմի կապուածներու որ ամէնէն գժուարահաճ իսկ կրնայ գոհացնել։

Մասնաւոր յանձնարարութիւնք կը կատարուին խնամքով և ճշդապահութեամբ։

ՄԻ՝ ԽԱԲՈՒԻԲ ՈՒՐԻՇ ՏԵՂ ՄԱՄՆԱՃԻՒՂ ԶՈՒՆԻ

1828 L'UNION DE PARIS

ԼԱ ՔՕՆՖԻԱՆՍ

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ՄԵԾ ԱՆԱՆՈՒՆ ԸՆԿ.

ՀՐԴԵՀԻ ԵՒ ԿԵԱՆՔԻ ԴԷՄ

ՀԱՍՏԱՏՈՒԱԾ 1844ԻՆ

ՀՐԴԵՀԻ ՃԻՒՂ

Եռափ. դրամագլուխ	56,000,000 ֆրանկ
Մինչեւ 1901ի վերջը վճարուած վնաս	101,720,000 »

ԿԵԱՆՔԻ ՃԻՒՂ

Եռափ. Դրամագլուխ	36,000,000 ֆրանկ
Մինչեւ 1901ի վերջը վճարուած վնաս	25,000,000 »
Ապահովագրուած գումար	321,000,000 »

Ընդհանուր ծովային ապահովագրութիւն հիմնեալ 1818ին

ԼԱ ՔՕՆՖԻԱՆՍ, կը գտնուի Ֆրանսայի կառավարութեան և չորս պետական ժողովներու քննիչներուն տակ։

Այս վարչի ընկերութիւնը գրեթէ ամէնէն մեծ վարկը կը վայելէ ամէն կողմ, որուն գործառնութենց և վճարելիութեան վրայ գաղափար մը տալուն համար հոս թողնենք մէկ քանին այն հարցաքննումներէն, որոնք ապահովագրուած են ԼԱ ՔՕՆՖԻԱՆՍԻ։

Ֆրանսայի նահանգներու և գաւառներու կարգ մը պաշտօնատուներին գտա, Բարիզի՝ Օվէրա, Վօսվիլ, Նուվօթէ, Ամպիկիւ, Ֆոլի-տրամաթիք և ուրիշ բազմաթիւ թատրոններ։

Պօն Մարշէն, Լուվրի վաճառատունները, Բրիկմարիոնը, Բրէնթանի, Պէլ-Ժառանէէռի, Օթէլ տը Վիլի և Սամարիթէնի մեծ վաճառատները։

Գանք տը Ֆրանսի մասնաճիւղները, Գրէսի Ֆոնսիէն, Գրէսի Լիոնէն, Ֆրանս. մետաղներու, քիմիական արտադրութեանց ընկերութիւնները, Ֆրանսայի Կեդր. Դեղարանը, Լուտի հանքերը, կենդանաբանական պարտէզը և.։

* * *

Այս պէրճախօս թուումներէն ետք, ա՛լ աւելորդ է խօսիլ այս ընկերութեան վրայ, որ, ինչպէս ըսինք, ամենամեծ վարկ մը կը վայելէ ամէն կողմ։

ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ ԴՐԱՄԱՏՈՒՆԸ Է ԳՌԷՏԻ ԼԻՈՆԷՆ

ԼԱ ՔՕՆՖԻԱՆՍԻ Պոլսոյ կողմի գործակալութիւն

Պոլիս, Մահմուտ Փաշա, Պէօյիւք Եըլտըզ խան, թիւ 14,

ԳԱՌՆԻԿ ԱՃԱՓԵԱՆ

Որ միանգամայն Պոլսոյ կողմի գործակալն է COMPAGNIE D'ASSURANCE GÉNERAL MARITIME (Ընդհ. ծովային ապահովագրական) Ընկերութեան։

Մանրամասն ամէն տեղեկութիւն հաճութեամբ կը տուին բոլոր դիմողներուն։

ՊԱԼԳԱՆ

ԱՈՖԵԱՏԱ ՄԻԼԼԻ ՍԻԿՈՒՐԹԱ ՃԻՐՔԷԹԻ

ԱԵՐՄԱՅԷ, ԻՀԷԳԻՏԱԾ, ԹԷՄԻԼԱԾ ՖՐ. 7500000

1899ատ մերի իւլ իթարա էօմիւր ոսկուրթատ ազատէլի Ֆրդ.	19,534,276
» » հանէն » » »	160,267,203
» » » » »	1,433,965

Էօմիւր իւպէրին վէ չօճուգլար իչին միւթէտիլ չէրտիթ իլէ սիկուրթա ատա իտէր

Ծանկէնա էտրէ հէր նէվի պինա վէ էշիա լուսէրինէ սիկուրթա ատա իտէր։

Նաւթլիքի էտրէրընա էտրէ մալ, էվլատգր նատգամիլէ վէ վարգոյ սիկուրթալարը գատալ իտէր։

Հիսապատարանա՝ 1896ատ 18½%, 1897ատ 18%, 1898ատ 18%, 1899ատ 16% թէմէթթիւ թէվզի իթմիշ տիր։

(Տէրատատէթատ Գրէսի Լիոնէ,
Շիրքէթին Պանքերլրը (Լոնտրատա Անկլօ Աւսթրիան Պանք.
(Մօֆեատա Պանք Նատիոնալ Պիլգար.
Թաչրալար իչին միւատիա վէ միւթէպէր քէֆալէթի ատէնթլէր ատրանլրյոր

ԱՐՇԱԿ ՈՒՆՃԵԱՆ

Գալաթա, Թահթապրան խան, Պանք Օթթօման գարշուսընտա

ՈՍԿԻ ՄԻՏԱԼ, ՓԱՐԻԶ 1900

ԱՐԵՒԵԼԵԱՆ-ՔԱՄԷԼ ԸՆԿ.

ԱՆԱՐԱՏ ԳԻՆԻՆԵՐ ԵՒ ՔՕՆԵԱՔՆԵՐ

ՌԻՇՕՆ ԼԸ-ՍԻՕՆԻ (Պաղեստին) մեծ մառանեներէն

ԱՄԷՆ ՏԵՂ ԿԸ ԾԱԽՈՒԻ. — ԳՐԱՍԵՆԵԱԿ ԵՒ ՄՔԵՐԱՆՈՑ

Ղալաթիոյ Քարափը, Սիրէ Ֆրանսէզ, թիւ 145—147

Բարիզի բժշկ. կաճառին բրօֆէսէօր Ժ. ԲՈՒՇԷԻ
Պոլսոյի գիտական կաճառէն Բրօֆ. ԿԱՅՕՆԻ
Համալսարկի քաղաքագետութեան քիմիագէտ Ս. Է. ՆՕՌԻ և այլ նշանաւոր գիտուններու վկայութեամբ,

ՄԵՐ ԱՐՏԱԴՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐՆ ԵՆ

ԲՆԱԿԱՆ, ՕԳՏԱԿԱՐ ԵՒ ԴԱՐՄԱՆՈՂ

ՈՒՇԱԴՐՈՒԹԻՒՆ ԸՆԵԼ ՎԱՃԱՌԱՆԻՇԻՆ

ՎԱՃԱՌԱՆԻՇ